

Vztah korupce a rozvoje kreativní ekonomiky před a po pořádání mezinárodních sportovních akcí

Lenka Šiková

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav ekonomie

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Lenka Šíková
Osobní číslo:	M17498
Studijní program:	B6208 Ekonomika a management
Studijní obor:	Management a ekonomika
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Vztah korupce a rozvoje kreativní ekonomiky před a po pořádání mezinárodních sportovních akcí

Zásady pro vypracování

Úvod

Definiujte cíle práce a použijte metody zpracování práce.

I) Teoretická část

- Proveďte literární rešeršů na téma měření korupce a měření prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky.
- Zpracujte literární rešeršů o vlivu mezinárodních sportovních akcí na korupci a na rozvoj kreativní ekonomiky.

II) Praktická část

- Analyzujte vliv korupce na prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky ve vybraných zemích.
- Zhodnoťte dopad vybraných mezinárodních sportovních akcí na korupci a na rozvoj kreativní ekonomiky v těchto vybraných zemích.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- FLORIDA, Richard L. The rise of the creative class: revisited. Rev. ed. New York: Basic Books, 2012, xxv, 483 s. ISBN 978-0-465-02993-8.
- KLOUDOVÁ, Jitka. Kreativní ekonomika: [trendy, výzvy, příležitosti]. Praha: Grada, 2010, 218 s. Expert. ISBN 978-80-247-3608-2.
- KLOUDOVÁ, Jitka. Kreativní ekonomika: vybrané ekonomické, právní, masmediální a informatizační aspekty. Bratislava: Eurokódex, 2010, 216 s. ISBN 978-80-89447-20-6.
- PETROVSKÝ, Karel. Korupce po česku, aneb, Korupce očima průměrného Čecha. Praha: Eurolex Bohemia, 2007, 192 s. ISBN 978-80-86861-94-4.
- RYSKA, Pavel a Jan PRŮŠA. Korupce: ekonomie vs. mýty. Praha: Institut Václava Klause, 2013, 102 s. Publikace. ISBN 978-80-87806-03-6.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jitka Kloudová, Ph.D.
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce: 6. ledna 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 19. května 2020

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Kamil Dobeš, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 26.6.2020

Jméno a příjmení: LENKA ŠIKOVÁ¹

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je zjištění vztahu korupce a rozvoje kreativní ekonomiky, zda se tento vztah liší v chudých a bohatých ekonomikách a též zda je tento vztah ovlivněn pořádáním mezinárodních sportovních her, které jednak přináší korupci, ale též příliv turistů, kteří pocházejí z různých kultur a to má vliv na místní obyvatele. V teoretické části je provedena literární rešerše na téma kreativní ekonomika, měření prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky, co je to kreativita a dále na téma korupce, měření korupce a též je zde pojednáván efekt sportovních her na korupci a prostředí pro kreativní ekonomiku. V praktické části jsou tyto vztahy testovány.

Klíčová slova: kreativní ekonomika, korupce, HDP, mezinárodní sportovní akce, kulturní faktory

ABSTRACT

The aim of the bachelor thesis is to find out the relationship between corruption and the development of the creative economy. If this relationship is different in the poor and rich economies as well as can be influenced by hosting the international sport events, which are associated with corruption but also bring the influx of tourists, who come from different cultures and has effect on the local residents. In the theoretical part, literature review is discussed regarding creative economy, measurement of the environment for the creative economy, definition of the creativity as well as corruption, measurement of corruption. Moreover, theoretical part reviews the international sport events and their effect on corruption and creative economy. In the practical part these relationships are tested.

Keywords: creative economy, corruption, GDP, international sport events, cultural factors

Chtěla bych poděkovat touto cestou vedoucí mé bakalářské práce paní doc. Ing Jitce Kloudové PhD. za cenné rady a připomínky a také panu Orkhanu Nadirovi PhD. za pomoc se statistickou částí.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 KREATIVNÍ EKONOMIKA	13
1.1 LIDSKÁ KREATIVITA, TVOŘIVOST	16
1.1.1 Bariéry tvořivosti	17
1.1.2 Kreativní třída	18
1.2 MĚŘENÍ KREATIVNÍ EKONOMIKY	18
1.2.1 Index kreativity 3T	19
1.2.2 Euro-Creativity Index.....	20
1.2.3 Model 5C.....	21
2 KORUPCE	23
2.1 ÚPLATKÁŘSTVÍ – KORUPCE – DAR.....	23
2.2 KORUPCE V CELOSVĚTOVÉM MĚŘÍTKU.....	24
2.3 PŘÍČINY VZNIKU KORUPCE	24
2.4 MĚŘENÍ KORUPCE	25
2.4.1 CPI – index vnímání korupce (Corruption Perceptions Index)	25
2.4.2 Index BPI - index plátců úplatků (Bribe Payers Index)	26
2.4.3 GCB – globální barometr korupce	27
2.5 PROTIKORUPČNÍ PROGRAM POLICIE ČR A BOJ PROTI KORUPCI.....	27
3 POŘÁDÁNÍ MEZINÁRODNÍCH SPORTOVNÍCH HER	29
3.1 POŘÁDÁNÍ MEZINÁRODNÍCH SPORTOVNÍCH HER A KORUPCE.....	29
3.2 MEZINÁRODNÍ SPORTOVNÍ AKCE A ROZVOJ PROSTŘEDÍ PRO KREATIVNÍ EKONOMIKU	30
3.3 SPORTOVNÍ HRY A KORUPCE JAKO FAKTOR PRO ROZVOJ PROSTŘEDÍ PRO KREATIVNÍ EKONOMIKU	31
3.4 SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ FAKTORY	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 STANOVENÍ HYPOTÉZ	35
4.1 PŘEDPOKLADY	35
5 ANALÝZA VZTAHU KORUPCE A KREATIVNÍ EKONOMIKY	38
6 VZTAH KORUPCE, KREATIVNÍ EKONOMIKY A SPORTOVNÍCH HER	42
6.1 VLIV KORUPCE NA ROZVOJ KREATIVNÍ EKONOMIKY V ČASE	44
6.2 KULTURNÍ FAKTORY A JEJICH DOPAD NA ROZVOJ KREATIVNÍ EKONOMIKY	46
6.3 KORUPCE JAKO DOPAD NA ROZVOJ KREATIVNÍ EKONOMIKY	54
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
INTERNETOVÉ ZDROJE	59
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	61
SEZNAM OBRÁZKŮ	62

SEZNAM TABULEK.....	63
----------------------------	-----------

ÚVOD

Každá země se snaží zejména o udržitelný ekonomický růst, aby prosperovala, také je důležité, aby ostatní státy byly ochotné spolupracovat a mohly být vyjednávány obchodní podmínky pro obě strany výhodné. Relativně novým a pro mnoho lidí neznámým pojmem je kreativní ekonomika, která označuje prostředí, v němž lidé využívají kreativních činností pro vytvoření produktu či finální služby, které budou jednak inovativní, ale hlavně zajímavější pro konečného spotřebitele v porovnání s jinými produkty či službami. Kreativní ekonomika zahrnuje činnosti v kreativních odvětvích jako je např. reklama, umění, architektura, věda a výzkum, hudba a další. Jedná se o oblasti, které jsou spjata s kreativitou. A právě kreativita je spjata s inovacemi. Prosperující stát potřebuje mimo jiné i inovace. Hlavní otázkou práce je, zda ale korupce může právě ovlivnit prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky. Státy s nízkou úrovní HDP často bojují s vysokou korupcí, často v nich panuje nějaký politický režim než demokracie, který může bránit kreativnímu myšlení lidí, neboť jakýkoli projev jiného názoru je nepřipustný. Autorku práce zaujal i další možný faktor a to jsou mezinárodní sportovní hry. Tyto hry jsou spjata s korupcí. Ať už se jedná o podplácení v rámci organizací, které tyto hry pořádají, tak také i v samotném státě, např. kdo vyhraje zakázku a opraví všechny komunikace, kvůli přílivu turistů. Richard Florida jako první změřil kreativní prostředí modelem 3T, který mimo jiné zahrnuje počet vydaných patentů na počet obyvatel, počet gayů na počet obyvatel, ale také třeba počet vysokoškolsky vzdělaných lidí a hovoří o tzv. Kreativní třídě. Tato kreativní třída zjednodušeně značně napomáhá v rozvoji kreativní ekonomiky a dle Sasakiho (2010, s. 8) díky pořádání Mistrovství světa ve fotbale v roce 2002 v Koreji a Japonsku značně došlo ke zvýšení zájmu o kulturu, kulinářství a následnému přílivu turistů a Korea a Japonsko začali uskutečňovat další projekty, právě pro zachycení a usídlení kreativní třídy, aby se místa mohla vyvíjet i po této stránce. Autorka se domnívá, že celkově obecně korupce negativně ovlivňuje rozvoj kreativní ekonomiky, ale pokud země pořádá mezinárodní sportovní akci, může narůst nejen korupce, ale též dojde k rozvoji prostředí pro kreativní ekonomiku. V budoucnu by toto zjištění mohlo pomoci zemím, aby věděly, jak právě mezinárodní sportovní akce mohou ovlivnit právě tento rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku i ve vztahu ku korupci.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem práce je analyzování vztahu korupce a kreativní ekonomiky a zjištění, zda se tento vztah liší nebo neliší vlivem pořádání velkých mezinárodních sportovních akcí.

Teoretická část je zaměřena na objasnění pojmu kreativní ekonomika, měření prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky, co si vůbec představit pod samotným pojmem kreativita a dále bude provedeno objasnění definice korupce a měření korupce. V závěru teoretické části bude provedeno zkoumání literárních pramenů v rámci možného vlivu mezinárodních sportovních akcí na korupci a rozvoj kreativní ekonomiky.

V praktické části je pracováno s indexem korupce CPI, který byl autorkou získán z Transparency International, kde jsou data uveřejňována každým rokem. A Globální index kreativity (GCI) byl nalezen na Martin Prosperity Institute. GCI index je dostupný pro roky 2011 a 2015 a celkově se data shodují pro 78 zemí po celém světě, s výsledným počtem pozorování 156. Tudíž budou srovnávány roky 2011 a 2015.

Pro zjištění, zda sportovní akce mohou mít vliv na působení korupce na kreativní ekonomiku, je důležité upozornit, že tedy musí být mezinárodní, aby právě příval turistů a cizinců mohl mít vliv na domorodce. Nelze sledovat všechny takovéto akce pro roky 2011-2015, z toho důvodu jsou vybrány podle autorky nejznámější a v mnoha studiích atraktivní hry, a to Olympijské hry, které se konaly jednak jako Letní olympijské hry v UK v roce 2012, Zimní olympijské hry v Sochi v Rusku v roce 2014, dále je to Mistrovství světa ve fotbale z roku 2014 v Brazílii, Mistrovství světa ve fotbale v Jižní Africe z roku 2010 neboť to může ovlivňovat další roky, Mistrovství Evropy ve fotbale, které bylo pořádáno v roce 2012 Polskem a Ukrajinou a Mistrovství světa v rugby, které bylo pořádáno Novým Zélandem v roce 2011.

Vztah „před a po“ je tedy vyjádřen srovnáním změny vztahu korupce a kreativní ekonomiky jednak „před“, což je rok 2011, vybrané sportovní hry se konaly v roce 2010, 2011, 2012, 2014 a „po“ je označení pro rok 2015, kde žádné z těchto her konány nebyly. Bude zkoumáno, zda vztah existuje a zda se liší pro rok 2011 a jak to je v roce 2015.

Vztah je zkoumán pro všech 78 zemí bez rozdílu a dále jsou země rozděleny na chudé a bohaté dle úrovně HDP, zda se vztah vyvíjí stejně nebo ne. V poslední části budou do analýzy přidány kulturní faktory.

Pro zkoumání vztahu jsou stanoveny následující hypotézy:

H1: Korupce má negativní vliv na rozvoj kreativní ekonomiky, přičemž silněji se tento trend bude projevovat u chudých ekonomik než u bohatých.

H2: Mezinárodní sportovní akce mají vliv na rozvoj kreativní ekonomiky i na růst korupce, avšak dopad na rozvoj kreativní ekonomiky je vyšší než na korupci.

První hypotéza zkoumá, zda vůbec existuje negativní vztah mezi korupcí (CPI) a prostředím pro kreativní ekonomiku (GCI). Je předpokládán negativní vztah, čili korupce negativně ovlivňuje rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku, a silněji tomu tak bude u chudých ekonomik a druhá hypotéza zahrnuje sportovní hry jako faktor, který může ovlivnit tento negativní vztah. Je předpokládáno, že sportovní hry mají vliv na růst korupce, ale zároveň mají dopad i na rozvoj kreativní ekonomiky. Tedy poroste index korupce, ale i globální index kreativity.

Pro ověření hypotéz, zjištění vztahů, je použit program STATA 2015.

Jednoznačnou limitací studie je omezený počet zemí a let. Neboť dostupná data globálního indexu kreativity byly pouze pro rok 2011 a 2015. Dále rozdělení zemí na chudé a bohaté neodpovídá přesně normám, ale vychází z pouhého průměru na základě výpočtu autorky bakalářské práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KREATIVNÍ EKONOMIKA

Pojem kreativní ekonomika spojuje dva známé pojmy, a to kreativitu a ekonomiku. Lidská kreativita je hlavním pilířem kreativní ekonomiky a pojem ekonomika též není vůbec nový, jedná se o hospodaření státu, subjektu.

Kreativní ekonomiku, lze zařadit do určité míry jako další možný stupeň vývoje hospodářského mechanismu. Lidé začali využívat jejich představitosti jako prostředek k nabytí bohatství. Dříve se lidé zejména živili řemeslem a není tomu tak dávno, kdy byl vynalezen první počítač, chytrý telefon a celkově se svět začal zdatně technicky vyvíjet a zdokonalovat. John Howkins (2002, s.vii) uvádí, že na konci 20. století se rapidně zvýšil počet zaregistrovaných patentů a ochranných známek a lidé se začali předhánět v zdokonalování věcí k usnadnění každodenního života, ale též ve vylepšování zbraní, což je spíše v zájmu získání moci nebo na obranu států. Čím inovativnější myšlenka, tím lépe. Podle tohoto uvedení nám tedy vyplývá, že kreativita a kreativní činnosti jsou důležitým faktorem, který vede ke zkoumání, tvoření a k inovacím. Na druhou stranu inovace nemohou nikdy řídit kreativitu. (Kloudová, 2010b, s. 21) Kreativita je tedy vstupem. Inovace jsou potřebné pro posun ve vývoji vpřed a ekonomickém růstu, ať už státu, firmy nebo i ve vývoji jedince jako osobnosti. Kdo zůstává strnulý, toho pohltí větší hráči.

Měřením prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky se zabýval zejména Richard Florida ale i další. Existuje globální index kreativity (Tabulka 1), který měří prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky a naprosto v popředí jsou státy bohaté oproti státům rozvojovým. Bohaté země jsou vysoce industrializované, Evropa i USA otevřeli dveře globalizaci. Což vede k novým příležitostem pro všechny. Svět se zmenšuje. Lidé se mohou stěhovat a mají šanci na lepší život. Oproti tomu rozvojové země jsou většinou uzavřenější, zde má obrovskou sílu národní a etnická kultura a je pro ně náročnější přijímat cizince, chybí jim podnikatelé, znalost práva a finanční gramotnost a často se potýkají s politickými problémy. Tudíž v bohatých zemích se rozvoji kreativní ekonomiky díky lepším podmínkám daří daleko lépe. Předpoklady podle Kloudové (2010a, s. 45) pro růst kreativního sektoru jsou mimo jiné také schopnost a vzdělanost pracovní síly, prostředí je na vysoké ekonomické a technologické úrovni, je potřeba existence dobrého institucionálního zázemí a otevřenost novým řešením.

Tabulka 1 TOP 10 Globální index kreativity 2015

Pořadí	Země	Globální index kreativity 2015
1.	Austrálie	0,970
2.	USA	0,950
3.	Nový Zéland	0,949
4.	Kanada	0,920
5.	Dánsko	0,917
6.	Finsko	0,917
7.	Švédsko	0,915
8.	Island	0,913
9.	Singapur	0,896
10.	Nizozemsko	0,889
...		
139.	Irák	0,032

Zdroj: Martin Prosperity Institute, 2015, vlastní zpracování

Jiný pohled na globalizaci má Ulrich Beck (2007, s. 33). Sděluje, že globalizace znamená, mizení hranic všedního jednání v různých dimenzích jako hospodářství, informace, ekologie, technika, dále v rámci transkulturních konfliktů a občanské společnosti. A chápe to tedy jako smrt vzdálenosti. Mimo tedy pozitiva dochází k překračování hranic, dostupnosti drog, přistěhovalectví, porušování lidských práv.

Jádrem kreativní ekonomiky jsou kreativní činnosti, které provozují kreativní lidé. John Howkins (2002, s. 89-124) definuje patnáct odvětví, kde je potřeba lidské kreativity a díky nimž prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky roste. Jsou to následující odvětví:

- Reklama – jednak se může jednat přímo o reklamní agentury, které vytvoří reklamu dle požadavků a potřeb anebo taky jako klasická možnost, kdy se reklama zaplatí do novin, v TV nebo jako vyobrazení reklamy na billboardech. Mnoho sloganů, apod. jsou chráněny copyrightem.
- Architektura – není pochyb, že pro práci v architektuře je zapotřebí kreativity. Mnoho náčrtů a návrhů je chráněno copyrightem, nejedná se jen o hrubé návrhy, ale celkově o i o designování budov a prostorů.

- Umění – Jako příklad Howkins uvádí, např. obrazy Gustava Klimta, které po jeho smrti nabyly obrovské hodnoty a prodávají se za obrovské peníze. Takovéto obrazy jsou též chráněny copyrihtem a nikdo je nemůže kopírovat nebo klonovat za takovou hodnotu, už to zkrátka není originál.
- Ruční výroba – Američané mohou pod tímto pojmem mít zahrnuto mnoho druhů umění a využití kreativity. Může zahrnovat např. aranžování květin nebo malování domu, též to mohou být řezbářské práce, kdy z kusu dřeva vytvoří umělecké dílo. Ale co jiná kultura, to jiný názor, co je ruční výroba a co už umění.
- Design – designeři se snaží produkovat poutavé, ale zároveň praktické věci, které plní nějaký účel. Ať už je to design loga nebo produktu, mnoho z nich je registrováno též pod ochranou.
- Móda – módní design je vysoce soutěživý obor. Zahrnuje umění, ruční výrobu, design, výrobu samotnou a také prodej a propagaci.
- Film – film je kvalifikační práce, které je chráněná copyrihtem.
- Hudba – toto odvětví lze rozdělit do čtyř skupin: komponování, představení/hraní, publikování/licence a nahrávání. Každá napsaná hudba je chráněná.
- Múzická umění (divadlo/opera/tanec/balet) – zahrnuje aktivity a dovednosti jako psaní, produkce, obsazení, řízení a performanci, dále je důležité osvětlování a ozvučení a design, nemluvě o kostýmech, marketingu a administrativě. Napsaná díla a kompozice jsou též chráněna.
- Publikování – v posledních desetiletích se proces publikování velmi změnil, nejde jen o tisknutí knih, ale též o ilustrace, přidání kreativních prvků, obalů, které zaujmou, marketing je nesmírně důležitý.
- Vývoj a výzkum – jedná se o vědecké a technické aktivity v rámci vývoje a výzkumu, které jsou vedeny firmami, univerzitami a též výzkumnými centry. Nezahrnují však akademický výzkum týkající se nevědeckých a netechnických předmětů.
- Software – design a psaní počítačových programů je jasně kreativní činností.
- Hračky a hry (nezahrnující video hry) – design, výroba a prodej hraček a her je velmi ovlivněn využíváním TV a video her. Děti též více preferují strávit čas u TV než hraním si s hračkami.
- TV a rádio – zde by se hlavně dalo zahrnout vytváření programů, reality show, kvízových show.

- Video hry – dělí se na hry vyloženě s konzolami, dále s možností konzol a vyloženě jako software. Neustále se vyvíjí a jsou též chráněny copyrightem.

1.1 Lidská kreativita, tvořivost

„Tvořivost spočívá v hledání, přijímání a vytváření netradičních postupů, v nových nápadech, originálních řešeních. Je mimořádně důležitá pro vytváření nových kulturních, technických a duchovních hodnot, ve vývoji výrobků, reklamě, ale i při strategických úvahách.“ (Mikuláščík, 2010, s. 11).

Jak jsem již uvedla na začátku, kreativita je základním pilířem pro rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku. Ve státě, místě, kde lidé nemají zázemí a svobodu projevu, nejsou vedeni a povzbuzováni ke kreativnímu myšlení.

Lennon a Dacey (2000, s. 17) se zabývají otázkou podle čeho lze určit, že je jedinec kreativní a též co přispívá k rozvoji kreativity osobnosti. Jednak jsou to:

- Biologické znaky – IQ, hormony, koordinace mezi hemisférami, určující geny,...
- Rysy osobnosti – ochota riskovat, tolerance vůči dvojznačnosti, prodleva uspokojení
- Poznávací rysy – vzdálené asociace, laterální myšlení
- Mikrosociální osobnosti – vztahy s rodinou a přáteli a druh bydlení
- Mikrosociální podmínky – obec a práce, vzdělávání, náboženské, etnické, právní, ekonomické a politické prostředí

Jednotlivé znaky se ovlivňují. Také záleží na věku a pohlaví jedince a dosažené fázi tvůrčího procesu.

Též uvádí deset rysů přispívajících k tvořivé osobnosti. Jedním z nich je tolerance vůči dvojznačnosti. Uvádí, že určité situace mohou vyvolávat v některých lidech mírné znepokojení a zvýšený zájem, zatímco u jiných stejné situace mohou vést k velkému napětí a touze uniknout, jako příklad udávají vidění létajícího talíře na obloze. Tvrdí, že pro tvořivého člověka je potřeba většího stupně cizoty a dvojznačnosti, aby dotyčný pocítoval hrůzu a strach. Dále se jedná o stimulační svobodu, kterou objasňují tak, že lidé méně tvořiví se bojí jít za hranici pravidel, někdy i nepsaných pravidel. Nedokáží si představit, že by určité předměty mohly sloužit i k jiným účelům než byly vyrobeny. Také se jedná o flexibilitu člověka, je-li nabádán určitým směrem, tak strnulý člověk se nerozhlíží okolo, ale soustředí se jen na situace a stimuly, které jsou mu předloženy. Tvořivý člověk je ochoten

rozumně riskovat, nevybírání si jistoty a též preferuje zmatek. Preference zmatku je ale vysvětlena tak, že lidé s vysokým stupněm tvořivosti se často a rádi ujímají úkolu vnést řád do chaosu na základě vlastního systému. Dále přišli na to, že tvořiví jedinci jsou ochotni odložit uspokojení, aby za delší dobu mohli dosáhnout něčeho lepšího, výhodnějšího, jsou si vědomi, že díky čekání mohou mít větší radost. Jsou oproštěni od stereotypu sexuální role, což znamená, že muži se nebojí projevat své emoce, hračky pro děti nejsou rozdělovány na holčičí a klučičí, totéž barvy oblečení, apod. Dále je to větší vytrvalost a odvaha. (Lennon a Dacey, 2000, s. 87-101) Mikuláščík udává rysy stejné, též zdůrazňuje tvrdohlavost, schopnost pracovat s analogiemi a metaforami, aktivitu a energičnost a hlubokou víru v hodnotu své práce a samozřejmě intuici, logiku a výraznou představivost a fantazii. (Mikuláščík, 2015, s. 142-143)

Lidé se tedy rodí s předpoklady být kreativní, ale je potřeba se rozvíjet a kreativitu podporovat.

1.1.1 Bariéry tvořivosti

Mikuláščík (2015, s. 149) rozděluje bariéry tvořivosti na vnější a vnitřní. Ty vnitřní, psychologické, jsou zejména:

- Intelektové – tendence využívat to, co funguje, strach z experimentování
- Emoční – obavy z autorit, zesměšňování, strach z nového a vlastního chybování
- Příliš vysoká míra kritičnosti nebo také pesimismu
- Percepční – chybí flexibilita, neschopnost se dívat na problém z více stran a vidět nové možnosti
- Únava – špatná životospráva a kondice

Díky správnému výcviku tyto bariéry lze odstranit a pracovat s nimi. A pak jsou tedy bariéry vnější:

- Vysoká míra kontroly a moci, posilování tradic a zaběhlých spolehlivých přístupů (neofobie), konformismus
- Projevy dogmatismu a byrokracie
- Bariéry organizační a kompetenční
- Prosazování logiky za všech okolností a zvýšená kritičnost
- Odsuzování hravosti, humoru

Bariéry vnější jako vysoká kontrola moci a posilování tradic lze přisoudit též státům, které nejsou demokraticky laděné, a lidem chybí svoboda projevu. Naprostá většina těchto států bojuje s korupcí.

1.1.2 Kreativní třída

Richard Florida definoval jádro kreativní ekonomiky a tou je tzv. kreativní třída. Jsou to lidé kreativní, kteří pracují v oblastech, které potřebují kreativitu, jsou to obory jako věda a inženýrství, architektura a design, vzdělání, umění, hudba a také samozřejmě pracují v zábavním průmyslu. Tato odvětví definoval i John Howkins. Zde mohou rozvíjet své nápady a myšlenky, případně vymyslet nový inovovaný produkt či službu. (Florida, 2012, s. 8-11)

Richard Florida se snažil definovat kreativní třídu. Provedl výzkum, kde díky rozhovorům, dotazníkovému šetření a zjištěným výsledkům a statistickým propočtům přišel na to, že právě kreativní třídu definují tři vlastnosti:

- a. Individualita – přišel na to, že kreativní jedinci mají potřebu se sebevyjadřovat. Zdráhají se příkazům a normám. Ne, že by dělali něco nezákonně a proti vůli ostatním, ale mají potřebu se vyjádřit a neposlouchají bezmyšlenkovitě, co jim kdo přikazuje.
- b. Meritokracie – kreativní třída na rozdíl např. od pracující třídy, pracuje tvrdě, se zájmem, práci má často jako poslání, jelikož je baví to, co dělají. Jsou ambiciózní.
- c. Rozmanitost a otevřenost – rozmanitost ve smyslu, že chtějí být jiní, jinak a často se výstředně oblékají, jsou otevřeni k otázkám homosexuality a jiným národnostem. (Florida, 2012, s. 56-59)

Takže výsledky jeho výzkumu se shodují s aspekty, které definovali Lennon a Dacey (2000) a též pan Mikuláščík (2015).

1.2 Měření kreativní ekonomiky

Je důležité si uvědomit, že kreativita není výstupem ale vstupem pro měření prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky, čímž se autorka v práci zabývá. A výstupem je kreativní produkt či služba, které napomáhají k udržování ekonomického růstu.

1.2.1 Index kreativity 3T

Richard Florida definoval pro měření prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky 3T model, který se skládá z měření technologické úrovně, talentu a míry tolerance obyvatelstva. Říká, že pro to, aby místo, země, mohla prosperovat, být schopná inovací a mít udržitelný ekonomický růst, tak musí mít všechny 3T na dobré úrovni. (Florida, 2012, s. 228) Proto ačkoli bohaté země mají vysokou úroveň indexu technologie a indexu talentu, nedaří se jim rozvíjet celkově prostředí pro kreativní ekonomiku, jelikož jim chybí tolerance. Upozorňuje, že pro kreativní třídu, tedy kreativní lidi jsou atraktivní místa, která se liší, jsou tolerantní a otevřena novým myšlenkám, zkrátka dochází tam ke koncentraci kreativního kapitálu.

Index technologie –

Je nezpochybnitelné, že technologie jsou klíčem k růstu. Čili index technologie určuje úroveň vyspělosti technologií státu. Výpočet zahrnuje vynálezy typu software, roboty, biotechnologie. Skládá se z:

- Indexu inovace – počítáno jako počet patentů na osobu
- High-tech index – je to procento výstupu odvětví high-tech oblasti na celkovém výstupu

Index talentu

Jedná se především o lidský přínos, lidský kapitál. Je zde blízký vztah právě zmiňované kreativní třídy s indexem talentu, který měří, jak velké mají lidé dovednosti, ambice, vzdělání a také měří podíl podnikatelů. Skládá se z:

- Indexu lidského kapitálu – je to procento populace s vysokoškolským vzděláním
- Indexu kreativní třídy – koncentrace kreativní třídy

Index tolerance

Jedná se o schopnost lidí přijímat, tolerovat nové podmínky. Můžeme zde započítat např. akceptování homosexuality, imigrantů. (Florida, 2012, s. 228) Skládá se z:

- Gay Indexu – je to počet gayů na celkový počet obyvatel
- Bohemian indexu – je to populace s uměleckým, kreativním zaměřením
- Indexu imigrace – měří procento imigrantů (Kloudová, 2010b, s. 45)

Pro rozvoj kreativní ekonomiky je potřeba předpokladu, že místo, země či subjekt je na vysoké technologické úrovni, s čímž souvisí i dobrá ekonomická situace subjektu, místo je otevřeno novým vjemům a řešením. (Kloudová, 2010b, s. 45) Nelze očekávat převratná kreativní řešení a inovace v místě, kde vládne diktatura nebo jiný režim.

1.2.2 Euro-Creativity Index

Jedná se o modifikovaný 3T model, který je zaměřen na Evropu. Skládá se z indexů Euro-Talentu, Euro-Technology a Euro-Tolerance, které se skládají z dalších subindexů.

Euro-Talent index

Doplňný o dva další indexy, a to:

- Index kreativní třídy – jedná se o míru kreativních zaměstnání, čili zahrnuje profese, které se zabývají kreativní činností a počítá se pak jako podíl na celkové zaměstnanosti.
- Index vědeckého talentu – počítá se z počtu výzkumníků a inženýrů na tisíc dělníků.
- Index lidského kapitálu – je to procentuální podíl obyvatel ve věku 25 – 64 let s vysokoškolským vzděláním.

Euro-Technology index

- R&D index – je tvořen procentuálním podílem nákladů na výzkum a vývoj na HDP
- Index inovací – skládá se z počtu patentů na jeden milion obyvatel
- High-tech index inovací - zaznamenává inovace, počet patentů na úrovni vysokých technologií na milion obyvatel

Euro-Tolerance index

Liší se od klasického modelu 3T, jelikož je v Evropě náročnější zjistit jaký je postoj vůči homosexuálům, menšinám, apod. kvůli větší otevřenosti obyvatel.

- Index postojů – uvádí procento tolerantních lidí vůči menšinám
- Index hodnot – je odrazem tradic v hodnotách obyvatel
- Index sebevyjádření – zachycuje přístup obyvatel k individuálnímu vyjadřování jedince a jeho právům (Kloudová, šedá, 2010, 46)

1.2.3 Model 5C

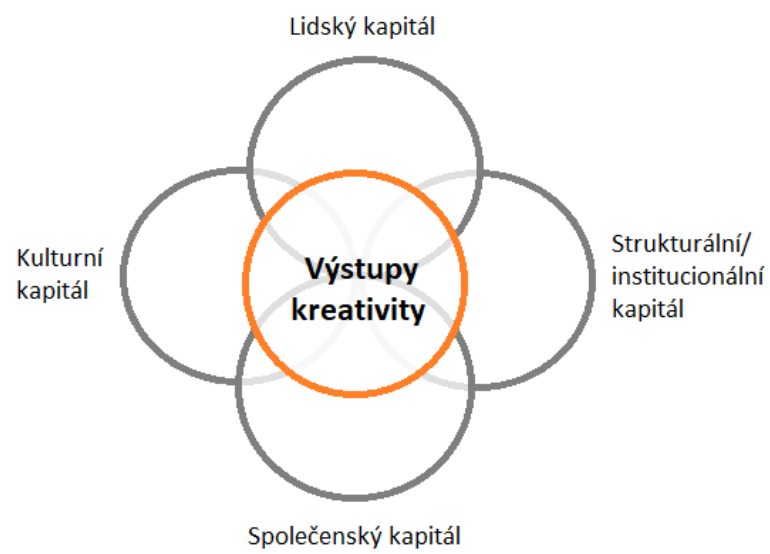
Model 5C neboli index výstupu kreativity je tvořen samotným výstupem kreativity a čtyřmi kapitály, které právě ovlivňují a tvoří výstup kreativity. Tento model popsali Hui, Chung-Hung a Mok. Index výstupu kreativity je ovlivňován 17 faktory, které lze rozčlenit do 3 skupin:

- a. Ekonomickému přínosu kreativity
- b. Tvůrčí aktivitě ekonomického sektoru
- c. Ostatním výstupům tvůrčích aktivit

Čtyři kapitály:

- Index společenského kapitálu – do tohoto indexu jsou zahrnuty hodnoty a postoje občanů, společenská účast na tvorbě společenského kapitálu
- Index kulturního kapitálu – stručně řečeno, obsahuje závazky veřejného sektoru k rozvoji umění a kultury, výdajů domácností na kulturu či oblastem, hodnotám, které jsou přisuzované kreativitě
- Strukturální/institucionální kapitál – zahrnuje právní systém, korupci, svobodu projevu, infrastrukturu informačních a komunikačních technologií, společenskou a kulturní infrastrukturu, možnosti komunity, finanční infrastrukturu a podnikání
- Měření lidského kapitálu – je počítáno s náklady na výzkum a vývoj, počet R&D zaměstnanců a skupinou obyvatel s vyšším vzděláním (Kloudová, 2010b, s. 54)

Obrázek 1 Model 5C

Zdroj: Kloudová, 2010b, s. 54

2 KORUPCE

Existuje mnoho definic pro vyjádření korupce, jelikož chápání korupce je velmi široké a zahrnuje v podstatě jakékoli morálně neospravedlnitelné dosahování, přijímání nebo neko-rektním způsobem nabízené získání hmotných, duševních nebo jiných nehmotných výhod či zisků. (Chmelík, 2011, s. 15) Jiná definice uvádí, že se jedná o zneužití veřejné moci pro soukromý prospěch, ale korupci lze také chápat jako zneužití pracovního vztahu a nemusí se jednat jen o úplatkářství, ale též o vykonání protislužby, může se jednat o vydírání ze strany úředníka nebo politiků, zneužívání moci a postavení ku vlastnímu prospěchu, patří zde i zpronevření veřejných prostředků. Čili souhrnně lze korupci chápat jako „...zneužití veřejné moci nebo úřadu pro soukromý prospěch, tak i využívání pracovního času pro soukromé aktivity, neplnění povinností či předstírání nemoci úředníka.“ (Ryska, 2013, s. 18, Chmelík, 2003, s 10).

Samotný název korupce vychází z latinského *rumpere*, což znamená zlomit, rozlomit, přetrhnout a výraz *corruptus* znamená následek nekalého jednání, má více významů: znečištěný, mravně zvrácený, podplacený, zkažený.

Chmelík (2003, s. 42-43) rozdělil korupci do několika obecných skupin:

1. Aktivní a pasivní korupce tuzemských a cizích státních úředníků
2. Aktivní a pasivní korupce tuzemských a cizích orgánů právnických osob
3. Aktivní a pasivní korupce v soukromém sektoru
4. Aktivní a pasivní korupce mezinárodních subjektů
5. Aktivní a pasivní korupce mezinárodních organizací
 - Podplácení úředníků mezinárodních organizací
 - Odplácení členů mezinárodních parlamentních shromáždění
 - Podplácení soudců a úředníků a dalších justičních pracovníků mezinárodních soudů a justičních orgánů

2.1 Úplatkářství – korupce – dar

Vztah mezi úplatkářstvím, korupcí a darem má velmi tenkou hranici. Úplatkářství je nízkou formou korupčního jednání, jelikož jednání není příliš intenzivní a zahrnuje menší rozsah poskytovaných nebo nabízených výhod. (Chmelík, 2011, s. 53) Posuzovat dary z pozornosti anebo dary, za které je očekávaná protihodnota či služba nad rámec běžných povinností obdarovaného, to už v pořádku není. Není to tedy více závažné než úplatek ale

je skutečností, která se blíží ke korupci nebo úplatkářství. A samotnou korupci, která je víceméně jasná, a má mnoho definic a podob, tu jsem se snažila přiblížit v úvodu kapitoly.

2.2 Korupce v celosvětovém měřítku

Chmelík (2003, s. 27) uvádí, že posoudit míru korupce v jednotlivých státech je velmi obtížné a objektivním kritériem pro posouzení míry korupce by mohlo být srovnání počtu trestných činů postihujících korupci. Otázkou je, jak je v jiných státech korupce vnímána a trestána. Uvedl, že státy lze rozdělit do 3 základních skupin:

- Státy s tržní ekonomikou – uvádí, že v těchto státech se víceméně neuplácí pro získání majetku nebo výhody, jakožto spíše pro urychlení úřednické procedury, ale záleží na charakteru vlády. Pravicová vláda dává korupci menší prostor než vláda levicová, jelikož levice uplatňuje přerozdělování statků a čím je v ekonomice méně státních zakázek, tím je zde menší prostor pro korupci.
- Státy reálně socialistického světa- v těchto státech je běžné, že zde existuje spousta nedostupného zboží a statků, tento trend platí pro hodně postsocialistických zemí. A jelikož jsou tyto statky a služby nedostupné, tak se podplácí, aby se výhoda získala.
- Státy třetího světa – nejvíce jsou korupcí zatěžovány státy tzv. pro-sovětské, kde byl nastoleny nerovné ekonomické a politické vztahy. Též se jedná o státy jako Nigérie, Zairo, Zambie, které oplývají nerostným bohatstvím a těžební společnosti se snaží o těžební práva a privilegia.

Zde tedy vyplývá, že čím více je stát schopen nabízet a prodávat statky a služby lidem, tím je tam menší prostor pro korupci, jelikož lidé si mohou tyto služby a statky dovolit.

2.3 Příčiny vzniku korupce

Hlavním důvodem vzniku korupce je lidská touha po zisku nebo osobním úspěchu. Příčiny mohou být různé:

- Ekonomické faktory, které spočívají ve vytvoření nerovnováhy mezi nabídkou a poptávkou (stejně jako hlavně v socialistických státech)
- Monopolní postavení státu – vytvoření „státních tříd“
- Deficity ve vývoji společnosti – rozdíly v příjmech, politická moc jako podmínka pro získání bohatství, změna morálních norem

- Sociální změna – přechod od tradiční společnosti k moderní (Chmelík, 2011, s. 25)

Mnoho studií říká, že korupce je příčinou špatného ekonomického růstu a lze ji omezit vzděláním, vytvářením střední třídy. Zatímco Treisman (2000, s. 47) a Paldam (2002, s. 237) také přišli s nápadem, a to, že přechod od vysoké korupce k nízké korupci je zapříčiněn právě ekonomickým rozvojem. Korupce je charakteristická pro chudé státy a státy se středním příjmem. Korupce se postupně vytrácí, když stát přechází k většímu příjmu a je bohatší. Tvrdí, že bohatší ekonomiky mohou více investovat do zasahování proti korupci. V každém případě to znamená, že ekonomický růst může zapříčinit snížení korupce. (Aidt, 2009, s. 19)

2.4 Měření korupce

Jak uvádí pan Chmelík, je dosti obtížné zjistit míru korupce v jednotlivých státech. Co ovšem bylo změřeno, je vnímání korupce lidmi.

2.4.1 CPI – index vnímání korupce (Corruption Perceptions Index)

Tento index je každoročně aktualizován a je dostupný pro všechny. CPI index vnímání korupce (Tab. 2) aktualizuje mezinárodní organizace Transparency International (TI). Míru vnímání korupce hodnotí na stupnici 0-100. Kdy 0 znamená, že země je naprosto zkorumpovaná a 100 je pravým opakem, země je téměř bez korupce. Zde jsou země, které se umístily nejlépe, pro srovnání Česká republika a Slovensko a nejhůře umístěné země. Pro rok 2019 bylo hodnoceno 180 zemí. Každý rok se počet hodnocených zemí může měnit.

Tabulka 2 CPI index pro rok 2019

Skóre	Země	Umístění
87	Nový Zéland	1.
87	Dánsko	1.
86	Finsko	3.
85	Švýcarsko	4.
85	Švédsko	4.
85	Singapur	4.
84	Norsko	7.
82	Nizozemsko	8.
80	Lucembursko	9.
80	Německo	9.
78	Island	11.
77	Spojené království	12.
...		
56	Česká republika	44.
50	Slovensko	59.
12	Jižní Súdán	179.
9	Somálsko	180.

Zdroj: Transparency International, 2019, vlastní zpracování

2.4.2 Index BPI - index plátců úplatků (Bribe Payers Index)

BPI index seřazuje přední mezinárodní a regionální exportní země podle toho, jak jsou náchylné jejich firmy uplácet v zahraničí. Tento index je opět zveřejňován organizací Transparency International. Nejnovější index je z roku 2011. Pro rok 2011 zkoumali 28 zemí a ani jedna ekonomika neproukázala žádnou korupci. Hodnotí se na škále 0-10. 10 znamená, že firmy v zemi nikdy nepodplácely v zahraničí a naopak 0 poukazuje na to, že podplácejí vždy.

Tabulka 3 BPI Index 2011

Pořadí	Země	Skóre
1.	Nizozemsko	8,8
1.	Švýcarsko	8,8
3.	Belgie	8,7
4.	Německo	8,6
4.	Japonsko	8,6
6.	Austrálie	8,5
6.	Kanada	8,5
8.	Singapur	8,3
8.	Spojené králov- ství	8,3
10.	USA	8,1
...		
28.	Rusko	6,1

Zdroj: International Transparency, 2011, vlastní zpracování

2.4.3 GCB – globální barometr korupce

Globální barometr korupce se zabývá veřejným míněním, případnou osobní zkušeností s korupcí. Průzkum probíhá buďto přes dotazníky, hovory nebo osobní rozhovory. Nejnovější výsledky byly zveřejněny v roce 2017, průzkum zahrnoval 119 zemí a trval od března 2014 do ledna 2017 a šetření se zúčastnilo 162 136 dospělých. Dotazník se skládal z 19 hlavních otázek a dalších podotázek. Data opět zveřejňuje organizace International Transparency. (Transparency International, 2018)

2.5 Protikorupční program Policie ČR a boj proti korupci

Česká republika, s výsledkem indexu CPI 56, na tom není nejlépe. Údajně jsme si polepšili oproti minulým letem avšak v roce 2018 byl výsledek 59, stále se držíme pod průměrem Evropské unie (Transparency International, 2018).

Policie ČR zveřejnila svůj protikorupční program, ve kterém poukazuje na citlivá místa, kterých se korupce dotýká a zdůrazňuje, že je důležitá transparentnost, tedy zveřejňování důležitých informací v souladu s platnou legislativou. Jedná se především o informace o rozpočtech, informace vztahující se k výběru dodavatelů, včetně veřejných zakázek a také

jejich uskutečněním, také se zmiňují o informacích o poskytnutých grantech, dotacích, také se jedná o informace vztahující se k majetku policie a o uzavřených smlouvách a jejich dodatcích. Důležitá je kontrola a dodržování Etického kodexu, který je jednak vyhotoven pro policii ČR, ale také pro zaměstnance Ministerstva vnitra, dále existuje Etický kodex zákonodárce, Morální kodex celníka, Kodex vojenského profesionála (Protikorupční program PČR, 2016, s. 5, Petrovský, 2007, s. 90-91)

Jako prevenci korupčního jednání poukazuje Chmelík (2003, s. 136) zejména na výchovu obyvatel k nové hodnotové orientaci, je důležité vytvořit spravedlivé právní prostředí, nezávislost médií a zveřejňování majetku relevantních zástupců veřejného sektoru, k menší korupci vede privatizace oproti přerozdělování veřejných zakázek, navrácí k reformě veřejného sektoru a zefektivnění chodu státní správy a též je důležité kontrolovat činnosti zodpovědných osob ve veřejném sektoru. Také souhlasí s pověřením nezávislých justičních orgánů a nezávislých auditorů a stanovení jasných pravidel pro čerpání dotací. Též souhlasí s odměňováním protikorupčního jednání.

3 POŘÁDÁNÍ MEZINÁRODNÍCH SPORTOVNÍCH HER

Už za římské říše byly konány extravagantní hry pro uspokojení potřeb zábavy občanů a pro zmírnění městských nepokojů. (Matheson, 2006, s. 7) Jednak to byly kruté souboje na život a na smrt lidí, jako gladiátorské zápasy v arénách odkud nebylo úniku nebo zvířat, případně člověka se zvířetem. Humánnějším typem zábavy byly mimo jiné sportovní hry. Olympijské hry jsou populární dodnes, jen nabyly trochu jiného významu, podoby a rozměrů.

Proces rozhodování, kde se bude velká sportovní akce konat je celkem složitý a účastní se ho nejen mezinárodní sportovní organizace, ale také vláda a politikové daného státu, ve kterém by se událost měla konat. Zástupci státu požádají o možnost hostování akce a mezinárodní sportovní organizace musí schválit, zda stát splňuje podmínky pro hostování nebo nikoli. Stát musí splnit několik kritérií, aby mohl být vybrán. Jednak musí mít místo, kde by měly být hry uspořádány, dostatečné technické zázemí a také příliv návštěvníků z celého světa též přináší určité hrozby a jsou kladeny celkem vysoké nároky, aby vše probíhalo v pořádku.

Státy musí investovat do míst, kde chtějí mezinárodní akci uspořádat. Pokud projdou výběrovým konkurzem a jsou zvoleni jako hostující stát, pak je čeká téměř ve všech případech nemalá investice. Investice do rekonstrukce stadionů, předpokládejme, že většina sportovních akcí se pořádá na stadionech, ale samozřejmě též jiných míst, pak je třeba potřeba úprava terénů pro jiné soutěže, apod. Dále v mnoha případech musí zlepšit transportní systém, v dobu samotné akce posílit dopravu, musí zabezpečit možnosti občerstvení pro návštěvníky, ubytování, bezpečnost. Organizátoři musí být připraveni, že v době akce může být zvýšená kriminalita – drobné krádeže, napadení, ale i případný teroristický útok. Během samotné akce dochází ke zdražování cen.

Kvůli takovým investicím se stát může hodně zadlužit. Pozitivem pro samotné obyvatele je vytváření nových pracovních míst před akcí a během ní. (Preuss a Solberg, 2007, s. 398).

3.1 Pořádání mezinárodních sportovních her a korupce

Je známo, že velké mezinárodní sportovní akce jsou spojeny s korupcí. Korupce neblaze ovlivňuje inovace. Inovace často vedou ke změně, což znamená, že kde je velká korupce, tam není velký prostor pro inovace a změny. Dle práce Dubiny, Carayannis a Campbella (2012, s. 20) mají v Rusku problém s inovacemi a trpí velkou nezaměstnaností, což vedlo

ke krizi. Pánové definovali hlavní problémy ruské krize a právě jedním z bodů je korupce, nedůvěra a super-byrokracie, další důvody uvádí, že jim chybí systém ve vzdělávání, který by vedl k povzbuzení kreativity a k inovacím, neochota diverzifikovat investice do inovací, a další.

V roce 2014 se konaly Zimní olympijské hry v Sochi v Rusku, které zapříčinily ještě větší korupci, ale také naopak napomohly k zvýraznění a zpopularizování země. Rusko začalo používat takovéto velké akce k zvýraznění regionů. (Orttung a Zhemukhov, 2014, s. 3). Dle internetových zdrojů mělo též Rusko podplatit FIFU, což je mezinárodní federace fotbalových organizací, aby se dalším místem pro konání Mistrovství světa ve fotbale stalo Rusko pro rok 2018. Dalším podplatitelem měl být Katar pro rok 2022. FIFA se mimo jiné potýká též s obviněním z prodeje marketingových práv. (ČTK a iDNES.cz, 2017) Ale nejedná se jen o podplácení asociací, které velké akce pořádají, ale samozřejmě probíhá i podplácení uvnitř země. Gorse a Chadwick (2011, s. 5) uvádí, že britský novinář Andrew Jennings se tomuto tématu věnuje a zabývá se korupcí organizací FIFA a IOC (organizace pořádající Olympijské hry) a zdůraznil existenci zneužití veřejné moci pro vlastní prospěch.

3.2 Mezinárodní sportovní akce a rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku

V roce 2012 pořádala Korea a Japonsko Mistrovství světa ve fotbale a byl zaznamenán nárůst zájmu o korejskou kulturu a kulinářství i po skončení her, stejně jako v Rusku. Ve městě Osaka (Korea) proto vytvořili další projekty, aby dále vzbuzovali zájem turistů, případně lidí, kteří by tam chtěli trvale žít, aby se mohlo město nadále rozvíjet díky přílivu nových lidí a vjemů (Sasaki, 2010, s. 8) Potřebovali přilákat kreativní třídu, o které se zmiňuje Richard Florida. Neboť kreativní třída rozvíjí prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky a to vede k nezbytným inovacím a celkovému rozvoji a prosperitě města, země. Podle Hartleye (2005, s. 222) existují klíčové aspekty, které tvoří kreativní města. Je to hlavně lokace, která je významná pro udržení ekonomického a kreativního rozvoje, dále jsou důležité strategie pro sociální, ekonomickou a politickou revitalizaci měst, aby mohli přijímat inovace, a lidé v těchto městech se potřebují socializovat a vytvářet synergii.

Schausteck de Almeida (2015) srovnává Mistrovství ve fotbale v Jižní Africe, které se konalo v roce 2010 s Mistrovstvím světa ve fotbale v roce 2014, které se konalo v Brazílii a dle její studie došla k tomu, že pro oba státy měla tato událost více pozitivních dopadů

než negativ. Hlavním pozitivem je sociální rozvoj a i když státy měly enormní výdaje, tak soukromé organizace měly nárůst zisku. Oba státy musely před akcí prokázat, že jejich obyvatelé jsou schopni akceptovat tuto mega akci a nebudou vzbuzovat zbytečné nepokoje a bude zachována bezpečnost pro návštěvníky. Dalším pozitivem prokázaným studií pro Jižní Afriku je, že díky vytvoření pracovních míst a zlepšení celkové infrastruktury došlo k trvalému nárůstu HDP země, zvýšení vládního příjmu z daní a také možnosti potenciálních investic ze zahraničí, což by pro zemi měl být důležitý impuls pro celkový vývoj jejich domácí ekonomiky (Bohlmann, 2005, s. 11-12).

V rámci pořádání Mistrovství světa ve fotbale měla být stavba a rekonstrukce stadionů kryta soukromými investicemi, naopak díky celé akci se očekával viditelně pozitivní vliv na ekonomiku, společnost a cestovní ruch. (Schausteck de Almeida, 2015, s. 12). Zvýšený příliv turistů mění myšlení lidí. Místní lidé musí být připraveni na příliv jiné kultury, lidí jiné barvy pleti, musí vědět, že lidé nemluví stejným jazykem jako oni, též se mohou projevit náboženské rozdíly. Každý národ je jiný, jinak uvolněný a co pro nás je naprosto v pořádku, tak jinde to může být problém, např. pár držící se za ruce na veřejnosti. Též přichází homosexuálové, kteří se to nebojí projevit a právě toto může velmi působit na místní obyvatele. A právě jiný náhled na věc probouzí kreativní myšlení, které je důležité pro rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku samotnou.

3.3 Sportovní hry a korupce jako faktor pro rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku

Pokud přitáhnutí kreativní třídy, díky pořádání mega sportovních akcí, může rozvíjet v obyvatelích kreativitu, pak se domnívám, že právě pořádání sportovních her by mohlo působit pozitivně na rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku, ale zároveň pozitivně na korupci, která též může růst, což je nežádoucí. Existuje samozřejmě mnoho dalších faktorů ovlivňujících prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky a korupčního prostředí. Bohlmann (2005, s. 11-12) uvádí, že díky pořádání megasportovních akcí může dojít k nárůstu HDP, jako tomu předpovídal pro Jižní Afriku a nárůst HDP, ekonomického růstu může snižovat korupci dle Paldama (2002, s.1).

3.4 Sociální a kulturní faktory

Ve výzkumné práci Liu, (2018, s. 2, 5), která je zaměřena na zkoumání náboženství a jeho vlivu na národní kreativitu, se též zmiňuje o kulturních faktorech, které souvisí s národní

tvořivostí. A tvrdí, že určité kulturní faktory ovlivňují rozvoj národní kreativity. Pracuje s kulturními faktory, které jsou dostupné na Hofstede Insights. Rinne, Steel a Fairweather (2013, s. 134) též našli pozitivní vztah mezi individualismem a Globálním indexem kreativity, konkrétně s Indexem talentu. Rinne, Steel a Fairweather též zjistili, že jediný pozitivní vztah mezi právě faktory definující kulturu je individualita, která má tedy pozitivní efekt na národní kreativitu v rámci Globálního indexu kreativity.

Domnívám se, že mezinárodní sportovní hry mohou mít dopad na rozvoj kreativní ekonomiky díky sociálnímu aspektu a kultuře obyvatel a návštěvníků, kteří ovlivňují místní obyvatele.

Dle Hofstede Insights definují kulturu jako kolektivní mentální naprogramování lidské mysli, které odlišuje jednu skupinu lidí od druhé. Udávají 6 dimenzí, z nichž se právě tato kultura skládá, tento model se jmenuje 6D.

První dimenzí je, volně přeloženo, Mocenská vzdálenost (Power Distance), která je objasněna jako rozsah, v němž méně mocní členové institucí a organizací v zemi očekávají a přijímají, že právě moc je rozložena nerovnoměrně. Dále se jedná o Individualitu. Je to míra vzájemné závislosti mezi svými členy, kterou společnost udržuje. Dále je to Mužskost (Masculinity), základní otázkou zde je, co motivuje v lidech chtít být nejlepší (mužskost) anebo co by rádi dělali (ženskost). Čtvrtou dimenzí je Vyhýbání se nejistotě. Je to míra, do jaké se členové kultury cítí být ohroženi nejednoznačnými nebo neznámými situacemi a vytvořili si víru a instituce, které jim napomáhají od této nejistoty. Pátou dimenzí je takzvaná Dlouhodobá orientace. Tato dimenze popisuje, jak každá společnost musí udržovat vazby na svou vlastní minulost a zároveň se zabývat výzvami současnosti, budoucnosti a společnosti upřednostňují jednotlivé cíle rozdílně. Indulgence neboli Shovívavost je poslední dimenzí. Tato dimenze je definována jako míra, do které se lidé snaží kontrolovat své touhy a impulzy na základě způsobu jakým byli vychováni.

Jako příklad jak Hofstede Insights komentují jednotlivé hodnoty, si můžeme dát naši zemi, Českou republiku.

Mocenská vzdálenost kultury České republiky vyšla relativně vysoká a to o hodnotě 57. Dle Hofstede Insights to znamená, že Česká republika je hierarchickou společností. Což znamená, že každý má své místo. Hodnota 58 vyšla pro druhou dimenzi, a tou je Individualita. Česká republika je individualistická společnost, od jednotlivců se očekává, že se každý bude starat sám o sebe a svou blízkou rodinu, vztah zaměstnanec-zaměstnavatel je

založen na vzájemných výhodách. Další hodnota je 57 pro Mužskost. Česká republika je mužskou zemí, což znamená, že lidé v těchto zemích žijí, aby mohli pracovat, konflikty se řeší bojem proti nim, manažeři jsou asertivní a rozhodují. Vyhýbání se nejistotě vyšlo o hodnotě 74, což je vysoká hodnota, lidé jsou hodně věřící a netolerují neortodoxní chování a myšlenky. Hodnota 70 vyšla pro Dlouhodobou orientaci. Česká kultura se zdá být pragmatická, což znamená, že lidem záleží na situaci, kontextu a čase, mají vytrvalost k dosažení dobrých výsledků, mají silný sklon k úsporám a investicím. A Shovívavost vyšla 29. Společnosti s tak nízkou hodnotou mají sklon k cynismu a pesimismu. (Hofstede Insights, 2019)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 STANOVENÍ HYPOTÉZ

Pro zjištění vztahu mezi korupcí a rozvojem prostředí pro kreativní ekonomiku byly stanoveny následující hypotézy.

H1: Korupce má negativní vliv na rozvoj kreativní ekonomiky, přičemž silněji se tento trend bude projevovat u chudých ekonomik než u bohatých.

H2: Mezinárodní sportovní akce mají vliv na rozvoj kreativní ekonomiky i na růst korupce, avšak dopad na rozvoj kreativní ekonomiky je vyšší než na korupci.

4.1 Předpoklady

Pro zkoumání vztahu mezi indexem korupce a globálním indexem kreativity použijí základní model pro regresi. S hodnotami let očištěných od standartních chyb seskupených podle zemí a jejich úrovní dle HDP. Jsou splněny podmínky heteroskedascity a autokorelace. První model:

$$GCI_{i,t} = \alpha + \beta_1 CPI_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

i znamená identifikátor země, t je označení pro rok, GCI je zkratkou pro Globální index kreativity. α je konstantou pro každou zemi, β_1 je koeficient korupce, CPI vyjadřuje Index korupce. $\varepsilon_{i,t}$ vyjadřuje chybovost. Hlavním cílem je tedy zjistit, zda existuje negativní efekt korupce na rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku. Jak je ukázáno v Tabulce 4 níže, je očekáván negativní efekt korupce na rozvoj kreativní ekonomiky.

Tabulka 4 Předpoklad dopadu korupce na rozvoj kreativní ekonomiky

<i>GCI</i>	β_1
<i>Předpoklad</i>	–

Zdroj: Vlastní zpracování

Na druhou stranu, pokud se zabýváme otázkou, zda korupce má negativní efekt na rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku ve státech, kde byly pořádány sportovní hry, tam je očekávání jiné. Autorka předpokládá, že právě v zemích, kde byly pořádány mezinárodní sportovní hry, dojde k růstu korupce, ale zároveň dojde i k rozvoji prostředí pro kreativní ekonomiku. Neboť pořádání sportovních her přináší korupci a též sportovní hry mají přínos pro společnost, která svojí kreativitou přispívá k rozvoji prostředí pro kreativní ekonomiku.

$$GCI_{i,t} = \alpha + \gamma_1 CPI_{i,t} + \gamma_2 Dum_i + \gamma_3 CPI_{i,t} * Dum_i + \varepsilon_{i,t} \quad (2)$$

Všechny zkratky jsou stejné, pouze Dum_i pomáhá roztrždit země, kde byly mezinárodní sportovní hry hostovány a kde nebyly. 1 označuje země, kde byly hostovány a 0, kde nikoliv. Hlavním významným koeficientem je zde γ_3 , který poukazuje na pozitivní vztah korupce a rozvoje kreativní ekonomiky ve státech, které pořádaly mezinárodní sportovní hry, viz následující Tabulka 5, γ_1 zůstává stejná, záporná.

Tabulka 5 Předpoklad dopadu korupce na rozvoj kreativní ekonomiky
v hostujících zemích

<i>GCI</i>	γ_1	γ_3
<i>Předpoklad</i>	–	+

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro testování časového hlediska je potřeba nové rovnice, která bude zahrnovat proměnnou $Post_t$, tato proměnná odděluje země v letech po pořádání mezinárodních sportovních akcí. $Post_t$ se rovná 0 pro rok, který je po pořádání mezinárodní sportovní akce a 1 je pro rok, kdy mezinárodní sportovní akce byly pořádány. $CPI_{i,t} * Post_i$ zachycuje změnu v úrovni globálního indexu kreativity před a po pořádání mezinárodní sportovní akce v porovnání se se zeměmi, které hostiteli nebyli. Nepředpokládám, zda vztah $CPI_{i,t} * Post_i$ bude právě záporný nebo kladný, pouze předpokládám, že tam změna je mezi obdobími před a po v zemích, kde mezinárodní akce pořádány byly a kde ne.

$$GCI_{i,t} = \alpha + \delta_1 CPI_{i,t} + \delta_2 Post_i + \delta_3 CPI_{i,t} * Post_i + \varepsilon_{i,t} \quad (3)$$

Následující tabulka poukazuje na předpoklad, že pokud existuje vztah mezi korupcí a rozvojem kreativní ekonomiky v letech, kdy byly pořádány mezinárodní sportovní hry v porovnání s roky, kdy hry pořádány nebyly, tedy před a po.

Tabulka 6 Předpoklad vztahu před a po

<i>GCI</i>	δ_1	δ_3
<i>Předpoklad</i>	–	<i>Pokud existuje rozdíl v před a po</i>

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky budou potvrzeny nebo vyvráceny přidáním další kontrolních proměnných. Konkrétně se jedná o kulturní faktory. Tyto proměnné budou označeny jako $Controls_{it}$,

jedná se o model 6D podle Hofstede Insights, kulturní dimenze jako mocenská vzdálenost, individualita, mužskost, shovívavost, dlouhodobá orientace a vyhýbání se neznámému.

$GCI_{i,t} = \alpha + \beta_1 CPI_{i,t} + Controls_{it} + \varepsilon_{i,t}$	(4)
$GCI_{i,t} = \alpha + \gamma_1 CPI_{i,t} + \gamma_2 Dum_i + \gamma_3 CPI_{i,t} * Dum_i + Controls_{it} + \varepsilon_{i,t}$	(5)
$GCI_{i,t} = \alpha + \delta_1 CPI_{i,t} + \delta_2 Post_i + \delta_3 CPI_{i,t} * Post_i + Controls_{it} + \varepsilon_{i,t}$	(6)

4. rovnice označuje přidání kulturních faktorů ke všem zemím, 5. rovnice je pro země, kde byly pořádány sportovní hry a poslední 6. rovnice vysvětluje přidání kontrolních proměnných pro zjištění časového hlediska.

5 ANALÝZA VZTAHU KORUPCE A KREATIVNÍ EKONOMIKY

Dle dat, která jsou dostupná, bude změřeno pomocí korelační analýzy, zda vůbec existuje vztah mezi kreativní ekonomikou a korupcí. A následně bude ověřena hypotéza:

H1: Korupce má negativní vliv na rozvoj kreativní ekonomiky, přičemž silněji se tento trend bude projevovat u chudých ekonomik než u bohatých.

Dle dostupných a autorkou prostudovaných informací se dosud nikdo přímo nezabýval otázkou, zda korupční prostředí má dopad na prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky. Je známo, že vysoká korupce zamezuje rozvoji inovací a též inovace jsou spjaté s kreativním myšlením a kreativitou obecně. Testováno je všech 78 zemí bez rozdílu a víme, že v bohatých zemích se rozvoji kreativního prostředí daří lépe než v zemích chudých. Bude tedy ověřeno, jak se mění vztah korupce a kreativní ekonomiky v těchto dvou skupinách států. Nejdříve je provedena úprava odlehlých hodnot, které by mohly zkreslit výsledky a je provedena korelační analýza.

Tabulka 7 Očištění pozorování od odlehlých hodnot

Proměnná	Pozorování	Stř. hodnota	Std. Chyba	Min	Max
Země	0				
ID	156	39,5	22,58732	1	78
Rok	156	2013	2,006441	2011	2015
GCI	156	0,5215064	0,2369837	0,02	0,97
CPI	156	49,57051	22,07352	5	79
BCH	156	0,5897436	0,4934643	0	1
GCI_w	156	0,5250769	0,2276342	0,191	0,915
CPI_w	156	49,62179	21,7316	10	76

Zdroj: Vlastní zpracování

V Tabulce 7 *GCI* je zkratkou pro Globální index kreativity, *CPI* je zkratkou pro Index korupce. Zkratky *GCI_w*, *CPI_w* jsou indexy kreativity a korupce očištěné od odlehlých hodnot. *BCH* je zkratkou pro země, které jsou rozděleny podle HDP na B=bohaté, tedy země, které mají střední a vysokou úroveň HDP, dle Tabulky 8 a dále CH = jako chudé země které mají nízkou úroveň HDP. Jelikož jsou data pro 78 zemí, tak jsou země rozděleny podle jejich HDP měřeném v mezinárodním USD a podle průměru jsou spočítány hranice. Nízké HDP má hodnotu do 24 077,79 USD, střední od 24 077,79 do 48 155,58 USD a od 48 155,58 USD se jedná o země bohaté. Data jsou pro rok 2011.

Tabulka 8 Klasifikace zemí dle úrovně HDP

Země	ID	HDP	Úroveň	Země	ID	HDP	Úroveň
Madagaskar	1	1367.54	nízká	Rusko	1	24310.04	střední
Uganda	2	1602.55	nízká	Estonsko	2	24543.07	střední
Kambodža	3	2658.71	nízká	Slovensko	3	25835.01	střední
Kyrgyzstán	4	2920.60	nízká	Řecko	4	26141.32	střední
Honduras	5	4046.08	nízká	Portugalsko	5	26780.22	střední
Nikaragua	6	4231.50	nízká	Česká republika	6	28797.42	střední
Pakistán	7	4309.76	nízká	Slovinsko	7	28804.70	střední
Vietnam	8	4632.77	nízká	Izrael	8	30568.96	střední
Indie	9	4635.88	nízká	Trinidad a Tobago	9	31012.72	střední
Filipíny	10	5707.21	nízká	Španělsko	10	32068.27	střední
El Salvador	11	6511.44	nízká	Nový Zéland	11	32734.54	střední
Arménie	12	7022.10	nízká	Kypr	12	33192.34	střední
Gruzie	13	7545.97	nízká	Japonsko	13	35774.70	střední
Jamajka	14	8101.91	nízká	Itálie	14	36347.34	střední
Ukrajina	15	8281.87	nízká	Spojené království	15	36820.32	střední
Indonésie	16	8837.82	nízká	Francie	16	37440.64	střední
Mongolsko	17	8881.49	nízká	Finsko	17	40683.53	střední
Srí Lanka	18	9193.36	nízká	Belgie	18	41284.15	střední
Egypt	19	9823.82	nízká	Kanada	19	41565.27	střední
Ekvádor	20	9926.90	nízká	Austrálie	20	41894.17	střední
Paraguay	21	10080.74	nízká	Německo	21	42692.52	střední
Čína	22	10384.37	nízká	Švédsko	22	43808.50	střední
Peru	23	10449.09	nízká	Dánsko	23	44403.39	střední
Makedonie	24	11611.81	nízká	Rakousko	24	44452.73	střední
Jižní Afrika	25	12118.74	nízká	Irsko	25	44937.56	střední
Srbsko	26	12967.89	nízká	Nizozemsko	26	46599.02	střední
Kostarika	27	13397.23	nízká	Saudská Arábie	27	48524.63	vysoká
Thajsko	28	13535.13	nízká	Spojen státy	28	49883.12	vysoká
Brazílie	29	14973.10	nízká	Hong Kong	29	50085.96	vysoká
Bulharsko	30	15676.14	nízká	Švýcarsko	30	56183.83	vysoká
Azerbajdžán	31	15754.15	nízká	Norsko	31	62145.03	vysoká
Mexiko	32	16049.37	nízká	Singapur	32	75113.21	vysoká
Panama	33	17093.84	nízká				
Uruguay	34	17904.75	nízká				
Rumunsko	35	17907.65	nízká				
Írán	36	18192.11	nízká				
Argentina	37	19629.35	nízká				
Turecko	38	19660.89	nízká				
Lotyšsko	39	19773.35	nízká				
Čile	40	20437.71	nízká				
Chorvatsko	41	20758.55	nízká				
Kazachstán	42	21276.93	nízká				
Malajzie	43	21818.88	nízká				
Maďarsko	44	22841.21	nízká				
Polsko	45	22850.64	nízká				
Litva	46	22854.32	nízká				
Vysoké HDP od	48155.58						
Střední HDP od	24077.79						
Nízké HDP do	< 24077.79						

Zdroj: The World Bank 2019, vlastní zpracování

Rozdělení zemí nakonec proběhlo do dvou skupin: země s nízkým HDP jsou pojmenovány jako chudé a země se středním HDP a vysokým jsou země bohaté. Můžeme si všimnout, že na hranici mezi nízkou úrovní HDP a střední hodnotou HDP je Maďarsko, Polsko, Litva, Estonsko, ba i Rusko je na této hranici. Rusko má tedy HDP o hodnotě 24 310,04 USD v porovnání s Českou republikou, která měla 28 797, 42 USD v roce 2011.

Následně tedy bude provedena korelace pro všech 78 zemí a bude ověřeno, zda existuje negativní vztah mezi korupcí a prostředím pro rozvoj kreativní ekonomiky, tedy mezi indexem CPI a indexem GCI.

Tabulka 9 Pearsonův koeficient korelace

	GCI_w	CPI_w
GCI_w	1	
CPI_w	-0,8523*	1
P - hodnota	0	

Vlastní zpracování

Tabulka 10 Spearmanův koeficient korelace

	GCI_w	CPI_w
GCI_w	1	
CPI_w	-0,8091*	1
P - hodnota	0	

Vlastní zpracování

Dle Tabulky 9 vidíme, že index korupce a index kreativní ekonomiky se navzájem negativně ovlivňují a to až z 85,23 %. Což znamená, že pokud jedna hodnota indexu roste, tak druhá klesá. Což by vypovídalo o tom, že existuje silný negativní vztah mezi kreativní ekonomikou a korupcí. Jelikož pouhá korelace nedokáže odhalit, zda existuje přímý vztah, zda korupce ovlivňuje kreativní prostředí, tak provedu regresní analýzu. Pro srovnání proveden i Spearmanův korelační test a zde vychází negativní vztah o 80,91 %, viz Tabulka 10. Oba koeficienty potvrzují, že existuje negativní vztah mezi korupcí a kreativní ekonomikou.

Aby mohlo být zjištěno, zda opravdu korupce má vliv na rozvoj prostředí pro kreativní ekonomiku, tak bude následně provedena regresní analýza pro zjištění vztahu pro všech 78

zemí, ale také dále zda se tento vztah liší v chudých zemích a jak to vypadá v zemích bohatých.

Tabulka 11 Regresní analýza: Obecný vztah

	Základní model	Základní model chudé země	Základní model bohaté země
CPI	-0,00887** (0,000)	-0,00643*** (0,000)	-0,00727*** (0,000)
Konstanta (β)	0,948*** (0,000)	0,771*** (0,000)	0,924*** (0,000)
Pozorování	156	92	64
R^2	0,732	0,341	0,604

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Zdroj: Vlastní zpracování

Dle koeficientu, který vyšel pro všech 78 zemí, -0,9 % ($\beta = 0,948$; $p < 0,001$), lze usoudit, že korupce je možným faktorem, který negativně ovlivňuje prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky. Model sedí až na 73,2 % pozorovaných hodnot. V chudých zemích vyšel koeficient -0,6 % ($\beta = 0,341$; $p < 0,001$), a pro bohaté země vyšlo -0,7 % ($\beta = 0,604$; $p < 0,001$). Koeficient determinace je 60,4 % pro bohaté země. Což tedy znamená, že pokud obecně nějakou příčinou poroste index korupce, tím se o něco sníží index kreativní ekonomiky a také vztah může působit naopak. Sníží-li se index korupce, tak globální index kreativity poroste. Vztah je velmi slabý, ale silně statisticky významný. Hypotézu, že korupce má negativní vliv na rozvoj kreativní ekonomiky, přičemž silněji se tento trend bude projevovat u chudých ekonomik než u bohatých, nepřijímáme, neboť není evidentní rozdíl mezi bohatými a chudými ekonomikami.

6 VZTAH KORUPCE, KREATIVNÍ EKONOMIKY A SPORTOVNÍCH HER

Mezinárodní sportovní akce jsou zátěží pro hostující země, ale také přinášejí mnoho pozitiv. Autorce práce není známá dosud žádná studie, která by se zabývala vztahem mezinárodních sportovních her a přímo rozvojem kreativní ekonomiky. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, tak pořádání mezinárodních sportovních her má sociální přínos a může vést k rozvoji a přitáhnutí kreativní třídy, jako tomu bylo v Koreji a Japonsku po Mistrovství světa ve fotbale v roce 2012. Takže se autorka domnívá, že korupce ve státech, kde probíhaly mezinárodní sportovní akce, poroste a zároveň poroste i rozvoj kreativní ekonomiky států.

H2: Mezinárodní sportovní akce mají vliv na rozvoj kreativní ekonomiky i na růst korupce, avšak dopad na rozvoj kreativní ekonomiky je vyšší než na korupci.

Tabulka 12 Popisná statistika: Sportovní hry

Proměnná	Pozorování	Stř. hodnota	Std. chyba	Min	Max
Země	0				
ID	156	39,5	22,58732	1	78
Rok	156	2013	2,006441	2011	2015
GCI	156	0,5215064	0,2369837	0,02	97
CPI	156	49,57051	22,07352	5	79
Dum	156	0,1025641	0,3043658	0	1
CPIxDum	156	5,897436	18,36131	0	77
BCH	156	0,5897436	0,4934643	0	1
GCI_W	156	0,5250769	0,2276342	0,191	0,915
CPI_W	156	49,62179	21,7316	10	76
CPIxDum_W	156	5,5	16,95858	0	62

Zdroj: Vlastní zpracování

Je potřeba upozornit, že zkoumaný model je upravený, počítá se zeměmi, kde byly pořádány mezinárodní sportovní akce jako Mistrovství světa ve fotbale, Olympijské hry, Mistrovství Evropy ve fotbale a Mistrovství světa v rugby. Tyto země byly označeny hodnotou 1 a země, v kterých se v letech 2011-2015, žádné z těchto her nepořádaly, ty byly označeny hodnotou 0, toto je upravenou proměnnou *Dum*, která s hodnotami pracuje. Tudiž koefi-

cient *CPIxDum_w* je už upravený a očištěný od odlehlých hodnot, tak jak tomu bylo v předchozí tabulce. A pracuje tedy se zeměmi, kde byly pořádány mezinárodní sportovní akce. Ostatní indexy mají stejný význam.

V Tabulce 13 je provedena korelace a dále regresní analýza opět pro všechny země, kde byly pořádány hry a také zvlášť pro země bohaté a chudé, abychom zjistili, zda existuje negativní nebo pozitivní vztah korupce a kreativní ekonomiky právě v těchto zemích.

Tabulka 13 Pearsonův koeficient korelace - sport

	GCI_W	CPI_W	CPIxDum_w
GCI_W	1		
CPI_W	-0,8523*	1	
CPIxDum_W	-0,0729	0,1839*	1
P hodnota	0,3656	0,0216	

Zdroj: Vlastní zpracování

14 Spearmanův koeficient korelace - sport

	GCI_W	CPI_W	CPIxDum_w
GCI_W	1		
CPI_W	-0,8091*	1	
CPIxDum_W	-0,0199	0,1286	1
P hodnota	0,8056	0,1096	

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle Pearsonova a Spearmanova koeficientu korelace vidíme, že existuje slabý negativní vztah mezi korupcí a kreativní ekonomikou ve státech, kde byly pořádány mezinárodní sportovní hry. Dle Pearsonova koeficientu se jedná o -7,3 % a podle Spearmanova koeficientu o necelé pouhé -2 %.

Opět pro ověření přímosti vztahu provedu regresní analýza, ta vychází následovně:

Tabulka 15 Regresní analýza: Sportovní hry

	Základní model	Základní model chudé země	Základní model bohaté země
CPI	-0,00908*** (0,000)	-0,00663*** (0,000)	0,00798*** (0,000)
Dum	-0,0620 (0,618)	-0,186 (0,211)	0,0347 (0,339)
CPIxDum	0,00224 (0,000)	0,00407 (0,000)	0,00354* (0,000)
Konstanta (γ)	0,953*** (0,000)	0,777*** (0,000)	0,939*** (0,000)
Pozorování	156	92	64
R^2	0,740	0,362	0,634

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Zdroj: Vlastní zpracování

CPIxDum vyjadřuje země, v kterých se pořádaly mezinárodní sportovní hry.

Dle hodnot můžeme zhodnotit, že celkově pro všechny země nehledě na to, zda jsou bohaté nebo chudé vychází negativní dopad korupce na rozvoj kreativní ekonomiky. Jedná se o slabý, ale vysoce statisticky významný výsledek a to -0,9 % ($\gamma = 0,953$; $p < 0,001$), pro chudé země je to -0,7 % ($\gamma = 0,777$; $p < 0,001$). Co je ale zajímavý výsledek je 0,8 % pozitivní efekt u bohatých zemí ($\gamma = 0,939$; $p < 0,001$). Vychází, tedy, že mezinárodní sportovní akce mají vliv na rozvoj kreativní ekonomiky i na růst korupce pouze u bohatých ekonomik a tento dopad na rozvoj kreativní ekonomiky je ale nižší než na růst korupce. Index GCI vzroste o 0,8 %, kdežto index CPI vzroste o 1 %. Hypotézu tedy zamítáme.

6.1 Vliv korupce na rozvoj kreativní ekonomiky v čase

Bylo vyhodnoceno, že sportovní hry by mohly být možným faktorem, který ovlivňuje korupční prostředí a rozvoj kreativní ekonomiky. Pro zjištění vztahu zda existuje rozdíl ve státech, které pořádaly mezinárodní sportovní akce, chce autorka zachytit jaká je změna právě tohoto vztahu pro rok 2011, kde jsou zahrnuty státy, které pořádaly mezinárodní hry a dále jaká změna v těchto indexech je po pořádání akce v roce 2015.

16 Popisná statistika: Post

Proměnná	Pozorování	Stř. hodnota	Std. Chyba	Min	Max
Země	0				
ID	156	39,5	22,58732	1	78
Rok	156	2013	2,006441	2011	2015
GCI	156	0,5215064	0,2369837	0,02	97
CPI	156	49,57051	22,07352	5	79
Dum	156	0,1025641	0,3043658	0	1
CPIxDum	156	5,897436	18,36131	0	77
Post	156	0,5	0,5016103	0	1
BCH	156	0,5897436	0,4934643	0	1
CPIxPost	156	25,57692	30,53481	0	79
GCI_W	156	0,5250769	0,2276342	0,191	0,915
CPI_W	156	49,62179	21,7316	10	76
CPIxDum_W	156	25,47436	30,362	0	75

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny předešlé proměnné vysvětlují stejné indexy. *Post* vyjadřuje rok 2015, který je tedy po pořádání mezinárodních her, ten je označen hodnotou 0 a 1 vyjadřuje rok 2011. *CPIxPost* odděluje tedy státy, v letech 2011 a 2015 a jejich efekt korupce na kreativní ekonomiku v těchto letech, zachycuje rozdíl mezi rokem 2011 a 2015.

Korelační analýza vychází následovně:

17 Korelační analýza: Post

	GCI_W	CPI_W	CPIxPost_w
GCI_W	1		
CPI_W	-0,8523*	1	
CPIxPost_W	-0,4452*	0,4650*	1
P hodnota	(0,0000)	(0,0000)	

Zdroj: Vlastní zpracování

Pearsonův koeficient vyšel -44,52 %. Regresní analýza vychází pro působení časového hlediska následovně:

18 Regresní analýza: Post

	Základní model	Základní model chudé země	Základní model bohaté země
CPI	-0,00929*** (0,000)	-0.00671*** (0,000)	0.00803*** (0,000)
Post	-0.0712*** (0,000)	-0.0793 (0,389)	0.0824*** (0,001)
CPIxPost	0.000743 (0,119)	0.000623 (0,671)	0.00123 (0,180)
Konstanta (γ)	1,003*** (0,000)	0,828*** (0,000)	0,992*** (0,000)
Pozorování	156	92	64
R^2	0,734	0,341	0,608

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle Tabulky 18 vidíme, že neexistuje rozdíl mezi lety 2011 a 2015 po pořádání mezinárodních her. Pro všechny země vyšly nízké koeficienty a jsou statisticky nevýznamné. Tedy pro všech 78 zemí je to 0,07 % ($\gamma = 1,003$; $p = 0,119$), pro chudé země je to 0,06 % ($\gamma = 0,828$; $p = 0,671$), a pro bohaté 0,1 % ($\gamma = 0,992$; $p = 0,180$).

6.2 Kulturní faktory a jejich dopad na rozvoj kreativní ekonomiky

Aby autorka zjistila díky dalším proměnným, které mohou ovlivňovat korupci a kreativní ekonomiku, zda se vztah nějak změní, přidala do modelu právě faktory 6D modelu, které tvoří sociální kultury států. Bohužel ne pro všech 78 zemí bylo možné sehnat data, ale podařilo se to pro 58 zemí. Z toho je 28 států chudých a 30 bohatých dle rozdělení HDP dle následující Tabulky 19 na základě Tabulky 8.

Tabulka 19 Rozdělení zemí dle HDP – kulturní faktory

Chudé země	ID	Bohaté země	ID
Argentína	1	Austrálie	1
Brazílie	2	Belgie	2
Bulharsko	3	Česká republika	3
Čile	4	Dánsko	4
Čína	5	Estonsko	5
Egypt	6	Finsko	6
El Salvador	7	Francie	7
Filipíny	8	Hong Kong	8
Chorvatsko	9	Irsko	9
Indie	10	Itálie	10
Indonézie	11	Japonsko	11
Irán	12	Kanada	12
Jižní Afrika	13	Německo	13
Litva	14	Nizozemsko	14
Lotyšsko	15	Norsko	15
Maďarsko	16	Nový Zéland	16
Malajsie	17	Portugalsko	17
Mexiko	18	Rakousko	18
Pakistán	19	Rusko	19
Peru	20	Řecko	20
Polsko	21	Saudská Arábie	21
Rumunsko	22	Singapur	22
Srbsko	23	Slovensko	23
Thajsko	24	Slovinsko	24
Turecko	25	Spojen státy	25
Ukrajina	26	Spojené království	26
Uruguay	27	Španělsko	27
Vietnam	28	Švédsko	28
		Švýcarsko	29
		Trinidad	a 30
		Tobago	

Vlastní zpracování

Zde je popisná statistika k modelu (Tabulka 20) pro zjištění vztahu mezi korupcí a rozvojem kreativní ekonomiky po přidání kontrolních proměnných a to kulturních faktorů.

Tabulka 20 Popisná statistika 6D

Proměnná	Pozorování	Stř.hodnota	Std. chyba	Min	Max
Země	0				
ID	116	29,5	16,8133	1	58
Rok	116	2013	2,008677	2011	2015
GCI	116	0,5818534	0,2321713	0,037	97
CPI	116	44,13793	22,16652	5	77
Dum	116	0,1206897	0,3271796	0	1
CPIxDum	116	6,810345	19,52564	0	77
BCH	116	0,4827586	0,5018706	0	1
CPIxPost	116	22,75	28,36528	0	77
MV	116	58,93103	21,47019	11	100
In	116	47,10345	23,18747	14	91
Mu	116	48,34483	20,34361	5	100
VN	116	66,08621	23,30313	8	100
DO	116	48,67241	21,15318	7	88
Sh	116	45,77586	21,77916	0	97
GCI_w	116	0,584431	0,2231022	0,196	0,917
CPI_w	116	44,16379	21,85842	9	73
MV_w	116	59,01724	20,63723	22	95
In_w	116	47,12069	22,9942	16	89
Mu_w	116	48,10345	19,41912	9	88
VN_w	116	66,53448	22,32816	29	99
DO_w	116	48,65517	20,62717	14	83
Sh_w	116	45,7069	20,18696	13	80

Zdroj: Vlastní zpracování

Zkratky *CPI, GCI, BCH, CPI_w, GCI_w, Dum, CPIxDum, CPiXPost* znamenají to samé jako v předešlých modelech. 6 dimenzí je označeno následovně: *MV* je mocenská vzdálenost, *In* znamená individualitu, *Mu* vyjadřuje mužskost, *VN* je vyhýbání se nejistotě. *DO* je označení pro dlouhodobou orientaci a zkratka *Sh* vyjadřuje shovívavost. *MV_w, In_w, Mu_w, VN_w, DO_w, Sh_w* pak znamenají tyto dimenze upravené od odlehých hodnot.

V následující Tabulce 21 jsou ukázány výsledky regresní analýzy pro zjištění, zda korupce ovlivňuje kreativní ekonomiku po přidání kulturního aspektu, tedy 6 dimenzí, které jsou popsány v teoretické části práce a jednotlivé zkratky vysvětleny u popisné statistiky výše.

Tabulka 21 Regresní analýza: 6D

	Základní model	Základní model chudé země	Základní model bohaté země
CPI	-0,00615*** (0,000)	-0,00213 (0,236)	-0,00517*** (0,000)
MV	0,000674 (0,462)	0,00199 (0,097)	0,0000203 (0,991)
In	0,00368*** (0,000)	0,00462*** (0,000)	0,00300** (0,003)
Mu	-0,000618 (0,288)	-0,000154 (0,825)	0,00132* (0,044)
VN	0,000407 (0,488)	0,00178* (0,040)	0,0000820 (0,914)
DO	0,000514 (0,471)	0,00160 (0,096)	0,000362 (0,680)
Sh	0,000827 (0,838)	0,00138 (0,347)	0,0002837 (0,838)
Konstanta (δ)	0,559*** (0,000)	-0,0288 (0,885)	0,784*** (0,000)
Pozorování	116	56	60
R^2	0,787	0,538	0,750

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je ukázáno v Tabulce 21, tak korupce má statisticky silně významný efekt na rozvoj kreativní ekonomiky. Vztah mezi korupcí a kreativní ekonomikou ve všech státech obecně dle základního modelu, tedy nerozlišující, zda jsou země bohaté nebo chudé dle původního rozdělení dle Tabulky 7, vychází, že zde existuje negativní vztah a to z -0,6 % ($\delta =$

0,559; $p < 0,001$). Vysvětleno tak, že pokud index korupce poroste o 1 %, tak globální index kreativity se sníží o 0,6 %. Jedná se o velmi malé procento, ale statistická významnost je velmi silná. Vztah korupce a kreativní ekonomiky v chudých státech není významný, v bohatých státech má korupce negativní efekt na rozvoj kreativní ekonomiky, a to z -0,5 % ($\delta = 0,784$; $p < 0,001$). Výsledek je velmi silně statisticky významný. Zabýváme-li se pouze testováním vztahu mezi korupcí a kreativní ekonomikou v bohatých zemích, tak výsledky jsou stejné se základním modelem, tedy celkově bez pořádání sportovních her a bez přidání dalších kontrolních proměnných. Ukazuje, že růst o 1 % korupce může snížit kreativní ekonomiku o 0,5 %.

Podle rozšířeného modelu, do kterého jsou přidány kulturní faktory, si můžeme všimnout, že statisticky významným kulturním faktorem je individualita, která ovlivňuje globální index kreativity, toto platí pro všechny země, chudé i bohaté. Mužskost je významná pouze v rámci bohatých zemí. Vyhýbání se neznámému je naopak významné v zemích chudých.

V následující Tabulce 22 je zkoumáno, jak je to v zemích, které pořádaly sportovní hry. Tyto země jsou opět rozděleny na bohaté a chudé.

Tabulka 22 Regresní analýza: Sport + 6D

	Základní model	Základní model chudé země	Základní model bohaté země
CPI	-0,00641*** (0,000)	-0,00309 (0,094)	-0,00571*** (0,000)
Dum	-0,179 (0,143)	-0,417* (0,029)	-0,0861 (0,122)
CPIxDum	0,00363 (0,127)	0,00717 (0,056)	0,00329 (0,085)
MV	0,000562 (0,515)	0,00200 (0,107)	-0,000131 (0,942)
In	0,00366*** (0,000)	0,00466*** (0,000)	0,00288** (0,006)
Mu	-0,000427 (0,455)	0,000385 (0,579)	-0,00102 (0,140)
VN	0,000369 (0,540)	0,00186* (0,036)	0,000100 (0,899)
DO	0,000389 (0,561)	0,000125 (0,225)	-0,000606 (0,462)
Sh	0,000754 (0,369)	0,000931 (0,486)	-0,000295 (0,824)
Konstanta (δ)	0,579*** (0,000)	0,0313 (0,887)	0,809*** (0,000)
Pozorování	116	56	60
R^2	0,794	0,562	0,761

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Zdroj: Vlastní zpracování

Vztah korupce a kreativní ekonomiky je negativní a silně statisticky významný pro všechny země. Co je zajímavé, tak v porovnání se základním modelem se liší efekt při přidání kulturních aspektů v bohatých zemích. Při přidání těchto dalších proměnných nám vymizel pozitivní vztah mezi korupcí a kreativní ekonomikou a stal se negativním. U zemí, které pořádaly mezinárodní sportovní hry, neexistuje žádný významný vztah. Opět se ale prokazuje silná statistická významnost u individuality u všech zemí. Pro všechny země bez

rozdílu je to 0,4 %. ($\delta = 0,579$; $p < 0,001$), pro chudé země je to 0,5 % ($\delta = 0,0313$; $p < 0,001$) a pro bohaté země jsou to necelá 0,3 % ($\delta = 0,809$; $p = 0,006$). A pouze v chudých zemích má souvislost s globálním indexem kreativity vyhýbání se neznámému a to 0,2 % ($\delta = 0,03$; $p = 0,036$).

V další regresní analýze se autorka zabývá opět změnou vztahu korupce a kreativní ekonomiky v čase. Zda existuje změna vztahu mezi rokem 2011 a 2015 za přidání dalších kontrolních proměnných a to jsou právě již vzpomínané kulturní faktory.

Tabulka 23 Regresní analýza: Post + 6D

	Základní model	Základní model chudé země	Základní model bohaté země
CPI	-0,00627*** (0,000)	-0,00201 (0,391)	-0,00557*** (0,001)
Post	-0,0566** (0,006)	-0,0505 (0,630)	-0,0676** (0,004)
CPIxPost	0,000187 (0,759)	-0,000257 (0,891)	0,000569 (0,565)
MV	0,000678 (0,463)	0,00200 (0,100)	0,0000471 (0,980)
In	0,00367*** (0,000)	0,00462*** (0,000)	0,00299** (0,003)
Mu	-0,000616 (0,293)	-0,000157 (0,823)	-0,00131* (0,049)
VN	0,000407 (0,491)	0,00178* (0,042)	0,000101 (0,894)
DO	0,000508 (0,479)	0,00160 (0,099)	-0,000383 (0,669)
Sh	0,000823 (0,352)	0,00138 (0,281)	-0,000300 (0,829)
Konstanta	0,613*** (0,000)	0,0301 (0,890)	0,847*** (0,000)
Pozorování	116	56	60
R²	0,787	0,538	0,751

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Vlastní zpracování

Dle Tabulky 23 vidíme, že opět neexistuje změna v letech 2011 a 2015. Opět je statisticky prokázán silný vztah individuality pro všechny země. A to z 0,4%. ($\delta = 0,613$; $p < 0,001$), u všech zemí, v chudých zemích je to 0,5 % ($\delta = 0,0301$; $p < 0,001$), a v bohatých necelých 0,3 % ($\delta = 0,847$; $p = 0,003$). V bohatých zemích má mužskost negativní vztah z -0,01 % ($\delta = 0,847$; $p = 0,049$). V chudých zemích se opět ukázal vliv vyhýbání se nejistotě a to z 0,02 % ($\delta = 0,0301$; $p = 0,042$).

6.3 Korupce jako dopad na rozvoj kreativní ekonomiky

Dle výsledků této práce vyplývá, že korupce je jedním z faktorů, který ovlivňuje prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky. Dle regresní analýzy, pro všech 78 zemí, vyšel negativní vztah mezi indexem korupce CPI a globální indexem kreativity GCI, a to $-0,9\%$. Dle Pelmana (2002) však korupce je snižována úrovní HDP, pokud se zemi daří a HDP roste, pak mají státy více možností a financí s korupcí bojovat. Proto rozdělení těchto 78 zemí na chudé a bohaté, aby bylo zjištěno, zda tato skutečnost má vliv na vztah korupce a kreativní ekonomiky. Howkins (2002) tvrdí, že v chudých zemích je právě vysoká korupce a rozvoji kreativní ekonomiky se nedaří. Pro chudé státy vyšel koeficient $-0,6\%$, též vysoce statisticky významný a v bohatých zemích je to $-0,7\%$. První hypotézu, že korupce má negativní vliv na rozvoj kreativní ekonomiky, přičemž silněji se tento trend bude projevovat u chudých ekonomik, než u bohatých nepřijímáme. Rozdíl mezi chudými a bohatými státy je nevýznamný.

Druhá hypotéza, zda mezinárodní sportovní akce mají vliv na rozvoj kreativní ekonomiky i na růst korupce, avšak dopad na rozvoj kreativní ekonomiky je vyšší než na korupci byla též nepřijata. Jediný efekt byl zjištěn u bohatých zemí, ale i tak tam dochází k vyššímu nárůstu korupce než rozvoji kreativní ekonomiky. Sasaki (2010) potvrzuje, že díky Mistrovství světa ve fotbale pořádáno v Koreji a Japonsku v roce 2002 se dařilo přitáhnout kreativní třídu a rozvíjet díky přílivu lidí a zájmů turistů a kreativních lidí města, proto také začali plánovat a uskutečňovat další projekty. Dle našeho rozdělení Japonsko patří do skupiny bohatých zemí. Pro Koreu bohužel dostupná data nebyla k dispozici. Dle testování hypotézy, vyšly výsledky regresní analýzy následovně, pro všechny země neohledě na to, zda jsou bohaté nebo chudé vyšlo $-0,9\%$. Pro chudé země má též stejný dopad korupce na rozvoj kreativní ekonomiky a to $-0,7\%$, avšak pro bohaté země je to pozitivní efekt $0,8\%$. Jedná se o malé procento, ale výsledek je vysoce statisticky významný. Takže nám z toho vyplývá, že pořádáním sportovních akcí v zemích se střední a vysokou úrovní HDP dojde k nárůstu korupce o 1% a globální index kreativity se zvýší o $0,8\%$.

Dále nebyl zjištěn efekt času. Byla testována regresní analýza pro zjištění rozdílu pro data v roce 2011 a v roce 2015. Tedy zda existuje rozdíl mezi vztahem korupce a rozvoje kreativní ekonomiky v letech, kdy ve státech byly hry pořádány, jedná se tedy o rok 2011 a zda je tomu jinak v roce 2015, kdy pořádány nebyly. Dle analýzy vyšly koeficienty nízké a statisticky nevýznamné. Což by odpovídalo tomu, že existují jiné faktory, které ovlivňují

rozvoj kreativní ekonomiky více. Liu (2018) a Rinne, Steel a Fairweather (2013) hovoří přímo o kulturních faktorech, které ovlivňují rozvoj kreativní ekonomiky. Proto byl přidán model 6D, 6 kulturních faktorů jako kontrolní proměnné, pro zjištění, zda se vztah mezi korupcí a rozvojem kreativní ekonomiky změní nebo nikoliv. Testováno bylo nejdříve všech 78 zemí obecně a vyšlo téměř nezměněné procento -0,7 %. Velmi statisticky významné. Též statisticky významným kulturním faktorem je individualita, která ovlivňuje globální index kreativity, toto platí pro všechny země, chudé i bohaté. Mužskost je významná pouze v rámci bohatých zemí. Vyhýbání se neznámému je naopak významné v zemích chudých. Individualita byla též zjištěna jako jediný faktor, který ovlivňuje GCI, v rámci studie Rinne, Steela a Fairweathera (2013). Pro testování zda dochází k nějaké změně a jak to je v rámci vztahu mezi korupcí a rozvojem kreativní ekonomiky ve státech, kde byly pořádány mezinárodní sportovní hry, došlo k výsledku, že neexistuje žádný významný vztah. Co se týká časové hlediska pro roky 2011 a 2015, tak zde taky neexistuje významný vztah.

Návrhem autorky bakalářské práce je posílení individuality v chudých zemích, která vede k rozvoji kreativního indexu. Individualita ve smyslu vzájemné závislosti mezi svými členy, kterou společnost udržuje. Je to tedy rozdíl mezi vnímáním „Já“ a „My“ Individualistické společnosti, kultury se hlavně starají o sebe a svou přímou rodinu. Kdežto opakem jsou kolektivní společnosti, kde člověk patří k nějaké skupině, která se o něj postará výměnou za loajalitu. (Hofstede, 2019). Bohaté země většinou patří k individualistickým společnostem.

Mezinárodní sportovní akce mohou být možným přínosem v rámci rozvoje prostředí pro kreativní ekonomiku ve státech se střední úrovní a vysokou úrovní HDP. Poroste ale nejen korupce ale i globální index kreativity, a právě tento rozvoj globálního indexu kreativity může být zapříčiněn rozvojem kultury právě na základě otevřenějšího vnímání obyvatel díky novým podnětům. Země, s vysokým HDP, většinou nebojují s korupcí tak jako země chudé, takže je zde možnost rozšířit prostředí pro kreativní ekonomiku právě tímto způsobem.

ZÁVĚR

V teoretické části došlo k vyvození závěru, že mezinárodní sportovní akce mohou mít vliv na korupci a mohou být tedy faktorem, který prostřednictvím korupce a sociálněkulturním aspektem může působit na prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky. V praktické části bylo zjištěno, že obecně korupce má negativní efekt na rozvoj prostředí kreativní ekonomiky. Roste-li z nějakého hlediska index korupce (CPI), tak rozvoj prostředí kreativní ekonomiky (GCI) se nedaří a index klesá. Pro zjištění vztahu mezi korupcí a rozvojem prostředí kreativní ekonomiky ve státech, které pořádaly mezinárodní sportovní hry, jsme došly ke zjištění, že právě v zemích se středním HDP a zemích bohatých dochází ke změně. V těchto zemích došlo k nárůstu korupce, ale zároveň i k rozvoji kreativní ekonomiky. Analýza časového hlediska nepřinesla statisticky významné výsledky, takže zde o vztahu hovořit nelze. Po dosazení kulturních faktorů, pro ověření vztahu mezi korupcí a rozvojem kreativní ekonomiky došlo k výsledku, že se vztah nemění, pouze v bohatých zemích, které pořádaly mezinárodní sportovní akce, došlo k vymizení pozitivního vztahu. Dá se tedy říci, že kulturní aspekt je velmi důležitý, zvláště individualismus obyvatel, který ovlivňuje GCI index (Rinne, Steel a Fairweather, 2013, s. 134).

Práci lze do budoucna testovat pro více let, aby opravdu bylo ověřeno, zda se vztah nemění.

Mezinárodní sportovní akce mohou být přínosem pro země se středním a vysokým HDP, poroste sice korupce, ale též selepší prostředí pro rozvoj kreativní ekonomiky. Tyto země nebojují s korupcí, tak jako země s nízkým HDP, tudíž nelze uvažovat o příliš velké zátěži, ačkoli je jasné, že nárůst korupce je obecně nežádoucí. Výsledky vyšly nízké, ale velmi statisticky významné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BECK, Ulrich. 2007. *Co je to globalizace?: omyly a odpovědi*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK). 191 s. Sociologická řada. ISBN 978-80-7325-123-9.
- FLORIDA, Richard L. 2004. *The rise of the creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life*. New York, NY, Basic Books, xxx, 434 s. ISBN 0-465-02477-7.
- FLORIDA, Richard L. 2012. *The rise of the creative class: revisited*. Rev. ed. New York: Basic Books, xxv, 483 s. ISBN 978-0-465-02993-8.
- HARTLEY, John. 2005. *Creative industries*. Malden, MA: Blackwell, xvii, 414 s. ISBN 1-4051-0147-4
- HOWKINS, John. 2002. *The creative economy: how people make money from ideas*. London Penguin Books, xvii, 269 s. ISBN 978-0-140-28794-3.
- CHMELÍK, Jan. 2003. *Pozornost, úplatek a korupce*. Praha: Linde, 222s. ISBN 80-7201-434-X.
- CHMELÍK, Jan a Zdeněk TOMICA. 2011. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 281 s. ISBN 978-80-7201-853-6.
- KLOUDOVÁ, Jitka. 2010a. *Kreativní ekonomika: [trendy, výzvy, příležitosti]*. Praha: Grada, 218 s. Expert. ISBN 978-80-247-3608-2.
- KLOUDOVÁ, Jitka. 2010b. *Kreativní ekonomika: vybrané ekonomické, právní, mas-mediální a informatizační aspekty*. Bratislava: Eurokódex, 216 s. ISBN 978-80-89447-20-6.
- LENNON, Kathleen a John S. DACEY. 2000. *Kreativita*. Praha: Grada, 250 s. ISBN 80-7169-903-9.
- MIKULÁŠTÍK, Milan. 2010. *Tvořivost a inovace v práci manažera*. Praha: Grada, 207 s. ISBN 978-80-247-2016-6.
- MIKULÁŠTÍK, Milan. 2015. *Manažerská psychologie*. 3. přepracované vydání. Praha: Grada, 338 s. Manažer. ISBN 978-80-247-4221-2.
- PETROVSKÝ, Karel. 2007. *Korupce po česku, aneb, Korupce očima průměrného Čecha*. Praha: Eurolex Bohemia, 192 s. ISBN 978-80-86861-94-4

RYSKA, Pavel a Jan PRŮŠA. 2013. *Korupce: ekonomie vs. mýty*. Praha: Institut Václava Klause, 102 s. Publikace. ISBN 978-80-87806-03-6.

INTERNETOVÉ ZDROJE

AIDT, T.S. 2009. Corruption, institutions, and economic development. *Oxford review of economic policy*, 25(2), 271-291.

BOHLMANN, Heinrich R., a kol. 2005. The impact of hosting a major sport event on the South African economy. *Journal of Tourism*. 26.4: 595-603.

CPI 2018. *Transparency International* [online]. ©2018, Aktualizováno 29.01.2019 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/cpi2018/>

ČTK a IDNES.CZ. FIFA po dvou letech zveřejnila zprávu o vyšetřování korupce. *iDnes.cz: Sport* [online]. 27. čer 2017 [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/reprezentace/korupce-poradatelstvi-ms-volby.A170627_182116_fot_reprez_rou

DUBINA, Igor N.; CARAYANNIS, Elias G.; CAMPBELL, David FJ. 2012. Creativity economy and a crisis of the economy? Coevolution of knowledge, innovation, and creativity, and of the knowledge economy and knowledge society. *Journal of the Knowledge Economy*, 3.1: 1-24

FLORIDA, Richard, Charlota MELLANDER a Kevin STOLARICK. © January 2011. *Creativity and Prosperity: The Global Creativity Index* [online]. Martin Prosperity Institute [cit. 2018-12-12]. ISBN 978-0-9811974-3-2. Dostupné z: <http://martinprosperity.org/media/GCI%20Report%20Sep%202011.pdf>

FLORIDA, Richard, Charlota MELLANDER a Karen KING. © July 2015. *The Global Creativity Index 2015* [online]. Martin Prosperity Institute [cit. 2018-12-12]. ISBN 978-1-928162-02-5. Dostupné z: <http://martinprosperity.org/media/GCI%20Report%20Sep%202011.pdf>

GDP. *The World Bank: Data* [online]. ©2019 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.PP.KD>.

Globální barometr korupce. *Transparency International* [online]. ©2018 [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: https://www.transparency.org/whatwedo/publication/people_and_corruption_citizens_voices_from_around_the_world

GORSE, Samantha; CHADWICK, Simon. 2011. The prevalence of corruption in international sport. *Report Gambling Association*. 11.

- HARDOON, Deborah a Finn HEINRICH. *Bribe Payers Index 2011* [online]. Transparency International, 2011 [cit. 2019-03-29]. ISBN 978-3-943497-02-1. Dostupné z: https://issuu.com/transparencyinternational/docs/bribe_payers_index_2011?mode=window&backgroundColor=%23222222
- Country comparison. *Hofstede Insights* [online]. ©2019 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/>
- JONG-SUNG, Y., KHAGRAM, S. 2005. A comparative study of inequality and corruption. *American sociological review*, 70(1), 136-157.
- MATHESON, Victor. 2006. Mega-Events: The effect of the world's biggest sporting events on local, regional, and national economies.
- LIU, Zhen, et al. 2018. Does religion hinder creativity? A national level study on the roles of different denominations. *Frontiers in Psychology*, 2018, 9: 1912.
- ORTTUNG, Robert W.; ZHEMUKHOV, Sufian. 2014. The 2014 Sochi Olympic mega-project and Russia's political economy. *East European Politics*. 30.2: 175-191.
- PALDAM, M. 2002. The cross-country pattern of corruption: economics, culture and the seesaw dynamics. *European Journal of Political Economy*, 18(2), 215-240.
- PREUSS, Holger; ARNE SOLBERG, Harry. 2006. Attracting major sporting events: The role of local residents. *European sport management quarterly*. 6.4: 391-411.
- RINNE, T., S, STEEL, D., & FAIRWEATHER, J. (2013). The role of Hofstede's individualism in national-level creativity. *Creativity Research Journal*, 25(1), 129-136.
- SASAKI, Masayuki. 2010. Urban regeneration through cultural creativity and social inclusion: Rethinking creative city theory through a Japanese case study. *Cities*. 27: S3-S9.
- SCHAUSTECK DE ALMEIDA, Bárbara, et al. 2015. Rationales, rhetoric and realities: FIFA's World Cup in South Africa 2010 and Brazil 2014. *International Review for the Sociology of Sport*. 50.3: 265-282.
- TREISMAN, D. 2000. The causes of corruption: a cross-national study. *Journal of public economics*, 76(3), 399-457.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BCH	Bohaté/chudé země
CPI	Index korupce (Corruption perception index)
HDP	Hrubý domácí produkt.
DO	Dlouhodobá orientace
Dum	Země, ve kterých se konaly mezinárodní sportovní hry
GCI	Globální index kreativity.(Global creativity index)
In	Individualita
Mu	Mužskost
MV	Mocenská vzdálenost
Post	Země po konání sportovních her v roce 2015
Sh	Shovívavost
VN	Vyhýbání se neznámému

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Model 5C	22
--------------------------	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 TOP 10 Globální index kreativity 2015.....	14
Tabulka 2 CPI index pro rok 2019.....	26
Tabulka 3 BPI Index 2011	27
Tabulka 4 Předpoklad dopadu korupce na rozvoj kreativní ekonomiky	35
Tabulka 5 Předpoklad dopadu korupce na rozvoj kreativní ekonomiky v hostujících zemích	36
Tabulka 6 Předpoklad vztahu před a po.....	36
Tabulka 7 Očištění pozorování od odlehlých hodnot	38
Tabulka 8 Klasifikace zemí dle úrovně HDP	39
Tabulka 9 Pearsonův koeficient korelace	40
Tabulka 10 Spearmanův koeficient korelace	40
Tabulka 11 Regresní analýza: Obecný vztah.....	41
Tabulka 12 Popisná statistika: Sportovní hry	42
Tabulka 13 Pearsonův koeficient korelace - sport.....	43
14 Spearmanův koeficient korelace - sport.....	43
Tabulka 15 Regresní analýza: Sportovní hry.....	44
16 Popisná statistika: Post.....	45
17 Korelační analýza: Post	45
18 Regresní analýza: Post	46
Tabulka 19 Rozdělení zemí dle HDP – kulturní faktory	47
Tabulka 20 Popisná statistika 6D.....	48
Tabulka 21 Regresní analýza: 6D	49
Tabulka 22 Regresní analýza: Sport + 6D	51
Tabulka 23 Regresní analýza: Post + 6D.....	53